

NORSK LOVTIDEND

Utgitt etter offentlig tiltak ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 7

Utgitt 21 februar

1940

Bruksregler for Toten almenningslodd nr. 8 febr.
1, 2, 3, 4 og 5, approbert av Landbruksdepartementet 8 februar 1940.

Styre.

§ 1. Styret velges etter reglene i gjeldende lov og har å varetta almenningens interesser og utøve de funksjoner som loven og disse bruksregler foreskriver. Styret er beslutningsdyktig når halvparten av medlemmene er til stede. I tilfelle stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget.

§ 2. Styret ansetter skogbestyrer og andre nødvendige funksjonærer med unntak av revisorer, og påser at fastsatte bestemmelser om pensjonering av faste funksjonærer og deres etterlatte etterkommes. Det utarbeider instruks for funksjonærene og påser at instruks og bruksregler overholdes.

§ 3. Styret fastsetter for hvert år etter forslag fra bestyreren det samlede hogstkvantum innen rammen av den fastsatte driftsplan. Hvert år skal styret sammen med bestyreren foreta befaring i almenningen. For arbeid i almenningens tjeneste kan styrets medlemmer tilstå godtgjørelse av almenningsskassens midler. Godtgjørelsen fastsettes av styret med forbehold av årsmøtets godkjennelse.

§ 4. Det påligger videre styret blant annet:

1. Å forvalte almenningsskassens midler.
2. Å legge fram regnskap i revidert stand for de eiendoms- og bruksberettigede. Regnskapet med revisjonens bemerkninger skal være utlagt til gjennomsyn for de eiendoms- og bruksberettigede minst 14 dager før årsmøtet holdes. En avskrift av årsregnskapet med revisjonens bemerkninger skal sendes inn til departementet samtidig som regnskapet blir utlagt. Straks årsmøte er holdt, skal styret tilstille departementet underretning om de uttalelser som årsmøtet har vedtatt i anledning av regnskapet.
3. Å fastsette avgiften på åvirke samt betalingen for forедlet trevirke og andre produkter fra almenningen.
4. Å treffe bestemmelse om betalingsmåten. Denne bestemmelse kan innankes for departementet.

- 8 febr. 5. Å sammenkalle årsmøte og bestemme tiden for avholdelsen av dette. Det utarbeides årsberetning som legges fram for de eiendoms- og bruksberettigede på årsmøtet.
6. Å føre fortegnelse over de bruksberettigede eiendommer.
7. Å bevilge og fordele virke og produkter mellom de bruksberettigede.
8. Å utarbeide forslag til bruksregler og regler vedkommende beiting i almenningen.
9. Å foranledige utkast til driftsplan utarbeidet, og påse at driftsplanen overholdes.
10. Å utarbeide forslag til regler for jakt og fiske.
11. Å anordne regnskapsførsel overensstemmende med gjeldende regler.
12. Å påse at det til kulturarbeider gjennomsnittlig anvendes et beløp som svarer til minst 2 % av bruttoverdien av det trevirke som år om annet utdrives av almenningen.
13. Å komme fram med mulig forslag til fellesdrift.
14. Å iverksette foretagender for å spare skogen f. eks. ved tilvirking av brenntorv.
15. I foran nevnte øyemed å gi tilskudd til anvendelse av trebesparende materialer.
16. Å innhente departementets godkjennelse på ansettelse av skogbestyrer.
17. Styret skal også for øvrig når det er nødvendig opptre på almenningens vegne og vareta dens interesser.
18. Å føre protokoll over sine forhandlinger.

Årsmøte.

§ 5. Årsmøte av de eiendoms- og bruksberettigede til behandling av årsregnskapet og ansettelse av revisorer m. v. skal holdes innen 3 måneder etter regnskapsårets utgang etter minst 14 dagers forutgående varsel kunngjort på den i distriktet vanlige måte.

Til revisjon av regnskapet og av de disposisjoner som ligger til grunn for det, ansettes 2 regnskapskyndige revisorer, hvorav den ene tillike skal være skogkyndig. Den endelige avgjørelse av ansettelsen kan overlates til et utvalg på minst 5 medlemmer utpekt av årsmøtet. I utvalget kan ikke sitte noen som er medlem av styret eller varamann i det. Revisorenes lønn fastsettes av årsmøtet. Fastsettelsen kan overlates det nevnte utvalg.

Over forhandlingene føres protokoll.

De eiendoms- og bruksberettigede.

§ 6. De eiendoms- og bruksberettigede har på innmeldingsmøtet i april, eller hvor sånt møte ikke holdes innen

15 april, å innlevere til styret rekvisisjon over det trevirke 8 febr. som anses nødvendig for nærmeste hogsttermin med opplysning om hva det skal brukes til. Enhver rekvisisjon må inneholde opplysning om eiendommens navn, gnr. og bnr. Til rekvisisjoner som innkommer etter fristen tas intet hensyn med mindre styret måtte finne at særlige omstendigheter er til stede.

§ 7. Er det utviste virke ikke bortført fra skogen senest 2 år etter utvisningen, har styret rett til enten å gjøre fra- drag ved senere utvisninger for det gjenliggende virke eller bestemme at det skal falle tilbake til almenningen uten er- statning til den som har fått det bevilget. Lar en bruksberet- tiget bevilget og fra skogen bortført virke ligge så det tar skade, eller hvis det uten skjellig grunn ikke blir anvendt etter bestemmelsen, kan styret enten inntil videre nekte ved- kommende ny utvisning helt eller delvis eller avkreve ham erstatning for virket.

§ 8. Det er forbudt å låne ut, overdra eller avhende til- stått virke fra almenningen med mindre styret på forhånd har gitt tillatelse.

§ 9. All hogst skal foregå etter forutgående utblinking. De bruksberettigedes åvirking kan bare foregå i følgende tids- rom: For hogst av ved 20 juni—10 august og for hogst av tømmer 1 september—20 november, med mindre tillatelse fra skogbestyreren eller hvor sånn ikke er ansatt tillatelse fra al- menningsstyret er innhentet til å henlegge åvirkingen til en annen årstid.

Veden skal være opplagt til avmåling på hogststedet innen 15 oktober samme år den er utvist. Hvert vedlag skal være tydelig merket med eiers navn og så vidt mulig opp- lagt etter mål. Med hensyn til hogst og drift er de bruks- berettigede undergitt skogbestyrerens myndighet og de av ham fastsatte driftsregler.

For lodd nr. 1 er hogsttiden 20 juni til 15 oktober.

For lodd nr. 2 er hogsttiden for ved 20 juni til 20 juli.

Så langt styret finner det forsvarlig er de bruksberetti- gede fortrinsberettiget til arbeid i sin almenningslodd.

§ 10. Bark- og neverflekking, lauving og rishogst samt kull- og tjærebrenning er forbudt uten styrets samtykke.

§ 11. De bruksberettigede må finne seg i at tørt og av- fall som er tjenlig til ved og annen bruk, og som uten ufor- holdsmessig besvær kan tas, fortrinsvis blir benyttet og skal ikke kunne fordre utvist til brensel trevirke som er skikket til mer verdifull anvendelse.

§ 12. De i almenningen bruksberettigede setrer bør for så vidt skogbestanden tillater det få det fornødne virke utvist i

8 febr. nærheten. Materialer av enhver art til seterbruk skal innmeldes på vanlig måte og ingen eier eller bruker av seter må hogge noe som helst virke i almenningen uten etter sedvanlig utvisning. Det er forbudt å bebygge setervoller til annen bruk enn seterens behov uten almenningsstyrets spesielle tilatelse for hvert enkelt tilfelle.

Funksjonærer.

§ 13. En skogbestyrer er ikke å betrakte som ansatt før han er godkjent av departementet. Skogens forstlige behandling er undergitt skogbestyrerens myndighet, dog har skogbestyreren å rette seg etter de bestemmelser som departementet i samråd med almenningsstyret måtte treffe. Tvist mellom skogbestyreren og styret kan innbringes for departementet til avgjørelse.

Driftsplan.

§ 14. Hogst og kulturarbeider foretas i overensstemmelse med den til enhver tid fastsatte driftsplan.

Fond.

§ 15. Av utbytte som måtte være innvunnet ved almenningens drift avsettes et fond på inntil kr. 100 000 — et hundre tusen kroner.

Når fondet har nådd nevnte størrelse, kan rentene anvendes til de bruksberettigede eller til almenningens forbedring eller med samtykke av departementet til almene formål som også tilsikter å komme de bruksberettigede til gode. Fondets midler anbringes etter de regler som gjelder for anbringelse av umyndiges midler.

Utdeling av kontantutbytte.

§ 16. Utdeling av kontantutbytte til de eiendoms- og bruksberettigede kan ikke finne sted med mindre departementets samtykke på forhånd er innhentet.

Straff.

§ 17. Overtredelse av disse regler er belagt med straff.

Opphevelse av tidligere bruksregler.

§ 18. Ved disse reglers ikrafttreden oppheves de tidligere gjeldende bruksregler for almenningen.

9 febr. **Bruksregler for Reset bygdealmenning**, approbert av Landbruksdepartementet 9 februar 1940.

Styre.

§ 1. Styret velges etter reglene i gjeldende lov og har å vareta almenningens interesser og utøve de funksjoner som loven og disse bruksregler foreskriver. Styret er beslutnings-

dyktig når halvparten av medlemmene er til stede. I tilfelle 9 febr. stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget.

§ 2. Styret ansetter skogbestyrer og andre nødvendige funksjonærer med unntak av revisorer. Det utarbeider om nødvendig instruks for funksjonærene og påser at instruks og bruksregler overholdes.

§ 3. Styret fastsetter for hvert år etter forslag fra bestyreren det samlede hogstkvantum innen rammen av den fastsatte driftsplan. Hvert år skal styret sammen med bestyreren foreta befarung i almenningen.

§ 4. Det påligger videre styret blant annet:

1. Å forvalte almenningens midler.
2. Å legge fram regnskap i revidert stand for de eiendoms- og bruksberettigede. Regnskapet med revisjonens bemerkninger skal være utlagt til gjennomsyn for de eiendoms- og bruksberettigede minst 14 dager før årsmøtet holdes. En avskrift av årsregnskapet med revisjonens bemerkninger skal sendes inn til departementet samtidig som regnskapet blir utlagt. Straks årsmøtet er holdt skal styret tilstille departementet underretning om de uttalelser som årsmøtet har vedtatt i anledning av regnskapet.
3. Å fastsette avgiften på åvirke samt betalingen for for-edlet trevirke og andre produkter fra almenningen.
4. Å treffe bestemmelse om betalingsmåten. Denne bestemmelse kan innankes for departementet.
5. Å sammenkalle årsmøte og bestemme tiden for avholdelsen av dette. Det utarbeides årsberetning som legges fram for de eiendoms- og bruksberettigede på møtet.
6. Å føre fortegnelse over de bruksberettigede eiendommer.
7. Å bevilge og fordele virke og produkter mellom de bruksberettigede.
8. Å utarbeide forslag til bruksregler og regler vedkommende beiting i almenningen.
9. Å foranledige utkast til driftsplan utarbeidet og å påse at driftsplanene overholdes.
10. Å utarbeide forslag til jaktregler.
11. Å anordne regnskapsførsel overensstemmende med gjeldende regler.
12. Å påse at det til kulturarbeider anvendes minst et beløp som svarer til 2 % av bruttoverdien av det trevirke som år om annet utdrives av almenningen.
13. Å komme fram med mulig forslag til fellesdrift.
14. Å iverksette foretagender for å spare skogen.
15. Å innhente departementets godkjennelse på ansettelse av skogbestyrer.

- 9 febr. 16. Styret skal også for øvrig når det er nødvendig opptre på almenningens vegne og vareta dens interesser.
17. Å føre protokoll over sine forhandlinger.

Årsmøte.

§ 5. Årsmøte av de eiendoms- og bruksberettigede til behandling av årsregnskapet og ansettelse av revisorer m. v. skal holdes innen 3 måneder etter regnskapsårets utgang etter minst 14 dagers forutgående varsel kunngjort på den i distriktet vanlige måte.

Til revisjon av regnskapet og av de disposisjoner som ligger til grunn for det ansettes 2 regnskapskyndige revisorer, hvorav den ene også skal være skogkyndig. Den endelige avgjørelse av ansettelsen kan overlates til et utvalg på minst 5 medlemmer utpekt av årsmøtet. I utvalget kan ikke sitte noen som er medlem av styret eller varamann i det. Revisorenes lønn fastsettes av årsmøtet. Fastsettelsen kan også overlates nevnte utvalg.

Over årsmøtets forhandlinger føres protokoll.

De eiendoms- og bruksberettigede.

§ 6. De eiendoms- og bruksberettigede har innen 14 april å sende inn til styret rekvisisjon over det virke som anses nødvendig for neste hogsttermin med opplysning om hva det skal brukes til. Enhver rekvisisjon må inneholde opplysning om eiendommens navn, gårdsnr., og bruksnr. Til rekvisisjoner som innkommer etter fristen tas intet hensyn, med mindre styret måtte finne at særlige omstendigheter er til stede.

§ 7. Er det utviste virke ikke bortført fra skogen senest 2 år etter utvisningen, har styret rett til enten å gjøre fra-drag ved senere utvisninger for det gjenliggende virke eller bestemme at det skal falle tilbake til almenningen uten erstatning til den som har fått det bevilget. Lar en bruksberettiget bevilget og fra skogen bortført virke ligge så det tar skade, eller hvis det uten skjellig grunn ikke blir anvendt etter bestemmelsen, kan styret enten inntil videre nekte vedkommende ny utvisning helt eller delvis eller avkreve ham erstatning for virket.

§ 8. Det er forbudt å låne ut, overdra eller avhende tilstått virke fra almenningen med mindre styret på forhånd har gitt tillatelse.

§ 9. All hogst skal foregå etter forutgående utblikning. De bruksberettigedes åvirking kan bare foregå i tiden 1 oktober—30 november med mindre tillatelse fra almenningsstyret er innhentet til i særlige tilfelle å henlegge åvirkingen til en

annen tid. Med hensyn til hogst og drift er de bruksberettigede undergitt de av almenningsstyret fastsatte driftsregler. 9 febr.

§ 10. Bark- og neverflekking, lauving og rishogst samt kull- og tjærebrekking er forbudt.

§ 11. De bruksberettigede må finne seg i at tørt og avfall som er tjenlig til ved og annen bruk og som uten uforholdsmessig besvær kan tas, fortrinsvis blir benyttet og skal ikke kunne fordre utvist til brensel trevirke som er skikket til en mer verdifull anvendelse.

Funksjonærer.

§ 12. En skogbestyrer er ikke å betrakte som ansatt før han er godkjent av departementet.

Skogens forstlige behandling er undergitt skogbestyrerens myndighet, dog har skogbestyreren å rette seg etter de bestemmelser som departementet i samråd med almenningsstyret måtte treffe. Tvist mellom skogbestyreren og styret kan innbringes for departementet til avgjørelse.

Driftsplan.

§ 13. Hogst og kulturarbeider foretas i overensstemmelse med den til enhver tid fastsatte driftsplan.

Utdeling av kontantutbytte.

§ 14. Utdeling av kontantutbytte til de eiendoms- og bruksberettigede kan ikke finne sted med mindre departementets samtykke på forhånd er innhentet.

Straff.

§ 15. Overtredelse av disse regler er belagt med straff.

Opphevelse av tidligere bruksregler.

§ 16. Fra den tid disse bruksregler trer i kraft oppheves de tidligere gjeldende bruksregler for almenningen.

Forskrifter om priser m. v.

10 febr.

(Fastsatt av Justisdepartementet i medhold av provisorisk anordning om prisregulering m. v. av 22 september 1940).

Kapitel 1. Forbud mot urimelige priser og andre mislige omsetningsforhold.

§ 1. Forbud mot urimelige priser og forretningsvilkår.

Det er forbudt å ta eller kreve priser eller sette forretningsvilkår ellers som må anses urimelige.

Ved bedømmelsen av om en pris eller et forretningsvilkår er urimelig, skal legges særlig vekt på de krav til prisfast-

10 febr. settelse og til god forretningsskikk som må stilles til de ervervsdrivende under den krisesituasjon som er fremkalt av krigen.

§ 2. *Forbud mot unødvendig mellomhandel.*

Det er forbudt å drive unødvendig mellomhandel som virker til prisfordyring, eller foreta oppkjøp av varer i det øyemed, eller selge til personer eller selskaper som driver eller akter å drive slik mellomhandel.

Unødvendig er en mellomhandel når vedkommende mellomledd ikke har vært sedvanlig i vedkommende erverv.

§ 3. *Forbud mot å holde varer tilbake fra omsetning.*

Det er forbudt å holde varer tilbake fra omsetning når eieren har kjøpt dem inn eller fremstillet dem i salgsoyemed.

Det er å holde varer tilbake fra omsetning når eieren nekter å selge dem til lovlig fastsatt pris fordi han finner at den er for lav eller han nekter av andre mislige grunner. Slik nektelse skal anses å være til stede når eieren tross oppfordring fra departementet, Kontrollkontoret eller vedkommende kontrollnemnd unnlater å selge til den fastsatte pris uten å kunne godtgjøre at han har rimelig grunn til det. Oppfordringen kan gis særskilt til hver eier eller gjennom alminnelig kunngjørelse.

§ 4. *Forbud mot omgåelser.*

Det er forbudt å ta eller kreve ekstragodtgjørelser i noen som helst form i tillegg til de priser eller vederlag som er regulert av kontrollmyndighetene eller av andre i henhold til fullmakt fra dem, eller foreta andre handlinger med sikte på å omgå eller motvirke prisreguleringsbestemmelser.

Kapitel 2. Særlige bestemmelser for varer og ytelser som er prisnotert eller særskilt prisregulert på annen måte.

§ 5. *Prisregulering iverksatt av prisutvalg.*

De bestemmelser til regulering av priser eller omsetningsforhold som er truffet av et prisutvalg etter fullmakt fra kontrollmyndighetene, må overholdes av alle dem som i vedkommende distrikt driver slik ervervsvirksomhet som bestemmelsene gjelder for.

Har utvalget foretatt prisnotering, jfr. § 17, kan de ervervsdrivende som noteringen gjelder for, når ikke annet uttrykkelig er bestemt, beregne noteringsprisene uten hensyn til hvilke omkostninger hver enkelt av dem har. De har dog adgang til å selge billigere dersom ikke utvalget med Kon-

trollkontorets samtykke har bestemt at noteringsprisene skal 10 febr.
være minstepriser. Om adgang for konkurranseregulerende
sammenslutninger eller grupper til å opprettholde minstepri-
ser for sine medlemmer gjelder det som er bestemt i §§ 7 og 8.

§ 6. *Prisregulering iverksatt av kontrollmyndighetene.*

Bestemmelsene i § 5 gjelder tilsvarende for reguleringer
som er satt i verk av kontrollmyndighetene.

§ 7. *Prisbestemmelser m. v. fastsatt av meldepliktige kon-
kurranseregulerende sammenslutninger eller grupper.*

Sammenslutninger eller grupper av ervervsdrivende som
er meldepliktige til Trustkontrollkontoret i henhold til kon-
torets meldingsforskrifter av 24 juli 1926, må ikke fastsette
eller opprettholde priser eller andre konkurranseregulerende
bestemmelser i strid med bestemmelser som er truffet av kon-
trollmyndighetene eller av prisutvalg eller andre etter full-
makt fra dem. Vedtak om forhøyelse av priser må ikke settes
i verk uten samtykke av Kontrollkontoret.

Sammenslutningens eller gruppens medlemmer må ikke ta
eller kreve høyere priser enn de som sammenslutningen eller
gruppen lovlig har fastsatt. Dette gjelder selv om prisene er
fastsatt som minstepriser. For prisnoterte varer eller ytelser,
jfr. § 17, kan medlemmene når Kontrollkontoret ikke har be-
stemt noe annet, beregne de noteringspriser som er godkjent
av kontoret, uten hensyn til hvilke omkostninger hver enkelt
av dem har.

Bestemmelsene i annet ledd gjelder tilsvarende for uten-
forstående ervervsdrivende i det distrikt sammenslutningen
eller gruppen omfatter. Sammenslutningen eller gruppen skal,
så langt det er overkommelig, gjøre disse ervervsdrivende
kjent med de bestemmelser som til enhver tid gjelder.

Med de begrensninger som følger av bestemmelsene i
første og annet ledd, kan sammenslutningen eller gruppen
opprettholde minstepriser eller andre konkurransereguleringer
med slike tvangsmidler som er hjemlet i vedtektene eller over-
enskomsten. Dette gjelder dog bare overfor dem som er med-
lemmer i sammenslutningen eller gruppen eller ellers har til-
trådt overenskomsten, og bare så langt det er tillatt etter
gjeldende lov og kontrollmyndighetene ikke har forbudt det.
Sammenslutningen eller gruppen må ikke uten samtykke av
Kontrollkontoret bruke tvangsmidler overfor utenforstående
ervervsdrivende fordi de tar lavere priser eller følger andre
forretningsvilkår enn de som sammenslutningen eller gruppen
har fastsatt.

Bestemmelsene i denne paragraf får ikke anvendelse for

10 febr. meldepliktige konkurransereguleringer som ikke er meldt til Trustkontrollkontoret i samsvar med kontorets meldingsforskrifter av 24 juli 1926. For slike reguleringer gjelder bestemmelsene i § 8.

§ 8. *Prisbestemmelser m. v. fastsatt av sammenslutninger og grupper som ikke er meldepliktige.*

Sammenslutninger eller grupper av ervervsdrivende som ikke er meldepliktige til Trustkontrollkontoret etter meldingskunngjørelsen av 24 juli 1926, må ikke fastsette eller opprettholde bindende priser eller andre bindende konkurranseregulerende bestemmelser uten at de har fått særskilt samtykke til det av Kontrollkontoret.

De bestemmelser som slike sammenslutninger eller grupper måtte fastsette uten samtykke av Kontrollkontoret, gir ikke adgang for medlemmer eller andre ervervsdrivende til å beregne andre priser eller følge andre forretningsvilkår enn de som er i samsvar med disse forskrifter eller med særskilte prisreguleringsbestemmelser fastsatt av kontrollmyndighetene eller av prisutvalg eller andre etter fullmakt fra dem. Det samme gjelder med hensyn til de bestemmelser som sammenslutningen eller gruppen fastsetter til veiledning for medlemmene.

Bestemmelsene i denne paragraf gjelder ikke de forpliktelser som medlemmer av samvirkelag måtte ha i forhold til laget.

Kapitel 3. *Særlige bestemmelser for varer og ytelser som ikke er regulert gjennom prisnoteringer eller andre særskilte prisbestemmelser.*

§ 9. *Priser for norske industrivarer ved salg fra produsent.*

Industribedrifter skal fastsette sine salgspriser på grunnlag av produksjonsomkostningene for vedkommende varer med tillegg av rimelig fortjeneste, jfr. § 1.

Ved utregningen av produksjonsomkostningene skal råvarer og hjelpestoffer føres opp etter hva de har kostet befrakten, uten hensyn til om prisene på slike varer senere er gått opp. Har produsenten råvarer eller hjelpestoffer som er kjøpt inn til forskjellige priser, skal gjennomsnittsprisen for dem legges til grunn. Ekstraordinære beholdninger av råvarer eller hjelpestoffer som er skaffet etter avtale med offentlig myndighet for å tjene som reservelager under krisen, behøver dog ikke tas med i gjennomsnittsberegningen så lenge de ikke brukes i produksjonen. Det samme gjelder også for de ekstra-

ordinære beholdninger som Kontrollkontoret har godkjent som 10 febr. krisemessige reservelagre.

Fortjenesten beregnes på sedvansmessig måte. Den må dog ikke uten samtykke av Kontrollkontoret regnes etter større satser enn hva det i distriktet var vanlig å regne med 31 august 1939. Regnes fortjenesten i prosent, må nedsettelse av prosentsatsen finne sted dersom den på grunn av prisstigningen ville gi større fortjeneste enn rimelig.

Forhøyelse av salgsprisene må bare gjelde de varer som er fremstillet med de økete omkostninger, og må først settes i verk etter at produsenten stort sett har solgt ut de varer som er produsert eller kan produseres med de omkostninger som den gjeldende salgspris er bygget på, jfr. dog § 14.

§ 10. *Priser for andre norske varer ved salg fra produsent.*

Priser for salg fra produsent av andre norske varer enn industrivarer skal settes etter tilsvarende regler som er fastsatt for industrivarer, med de endringer som tilsies av de særegne forhold innen vedkommende produksjonsgren, og slik at prisene ikke blir urimelige, jfr. § 1.

§ 11. *Priser for importerte varer ved salg fra importør.*

Importører skal sette sine salgspriser på grunnlag av hva de importerte varer har kostet innbrakt på importørens lager, med tillegg av bruttofortjeneste til dekning av andre omkostninger og rimelig nettoavkastning, regnet på sedvansmessig måte, jfr. § 1. Bestemmelsene om reservelagere i § 9 får tilsvarende anvendelse.

Bruttofortjenesten må ikke uten samtykke av Kontrollkontoret regnes etter større satser enn de som det i distriktet var vanlig å regne med 31 august 1939. Regnes bruttofortjenesten i prosent, må prosentsatsen nedsettes dersom den på grunn av prisstigningen ellers ville gi større nettofortjeneste enn rimelig.

Forhøyelse av salgspriser må bare gjelde de varer som er importert til høyere priser, og må først settes i verk etter at beholdningen av billigere varer av samme slag stort sett er solgt ut, jfr. dog § 14.

Ved salg av varer som ikke er brakt inn på lager, skal gjøres fratrekk for de omkostninger som importøren sparer, med tilsvarende reduksjon av fortjenesten.

§ 12. *Priser ved salg fra videreforhandlere av norske eller importerte varer.*

Priser for videresalg av norske eller utenlandske varer fastsettes på grunnlag av hva varen har kostet innbrakt på videreforhandlerens lager, med tillegg av bruttofortjeneste til

10 febr. dekning av andre omkostninger og rimelig nettoavkastning, regnet på sedvansmessig måte, jfr. § 1.

Bruttofortjenesten må ikke uten samtykke av Kontrollkontoret regnes etter større satser enn hva det i distriktet var vanlig å regne med 31 august 1939. Regnes bruttofortjenesten i prosent, må prosentsatsen nedsettes dersom den på grunn av prisstigningen ellers ville gi større nettofortjeneste enn rimelig.

Forhøyelse av salgspriser må bare gjelde de varer som er kjøpt inn til høyere priser, og må først settes i verk etter at beholdningen av billigere varer av samme slag stort sett er solgt ut, jfr. dog § 14.

Ved salg av varer som ikke er innbrakt på lager, skal gjøres fratrekk for de omkostninger som videreforhandleren sparer, med tilsvarende reduksjon av fortjenesten.

§ 13. *Priser i annen ervervsvirksomhet.*

I annen ervervsvirksomhet enn nevnt i §§ 9—12 skal prisene fastsettes etter sedvansmessige regler med de tillemplinger som tilsies av de ekstraordinære forhold, og i samsvar med bestemmelsene i § 1.

§ 14. *Adgang til beregning av gjennomsnittspriser.*

Dersom en ervervsdrivende har her i landet forskjellige partier av samme slags varer som er fremstillet eller kjøpt inn til forskjellige priser, kan han fastsette gjennomsnittspriser for disse varer. Gjennomsnittsprisene skal regnes ut på grunnlag av de forskjellige varepartiers størrelse og kostende slik at den samlede fortjeneste på vedkommende partier ikke blir større enn om hvert enkelt parti hadde vært solgt i forhold til sin særskilte fremstillings- eller innkjøpspris. Gjennomsnittsprisene kan revideres når den ervervsdrivende får inn nye varer til andre priser. Ved den nye gjennomsnittsberegning må de varepartier som har vært tatt med i den tidligere gjennomsnittsberegning, føres opp etter den gjennomsnittspris som da ble regnet ut, og ikke etter sin opprinnelige pris.

Det må gjøres opptegnelser som tydelig viser hvorledes beregningen er utført. Opptegnelsene må forsynes med erklæring fra bedriftens sjef eller vedkommende avdelingssjef om at beregningen er utført i samsvar med disse forskrifter.

Kontrollkontoret kan gi nærmere bestemmelser om gjennomsnittsberegningen og om kontrollen med den. Kontoret kan også for enkelte erverv eller bedrifter gi andre regler for den fremgangsmåte som skal følges.

§ 15. *Melding om prisforhøyelser etter §§ 9 og 11.*

10 febr.

Prisforhøyelser etter §§ 9 og 11 skal meldes til vedkommende landsbransjesammenslutning senest dagen før forhøyelsen settes i verk. Dersom det i vedkommende erverv ikke finnes noen landsbransjesammenslutning, skal meldingen sendes til Norges Handelsstands Forbund når det gjelder importvarer, til Norges Industriforbund når det gjelder industrivarer, og til Norges Håndverkerforbund når det gjelder håndverksprodukter. Med meldingen skal sendes slike oppgaver som er nødvendige til belysning av om forhøyelsen er berettiget og i samsvar med de fastsatte regler. I meldingen må også oppgis om den ervervsdrivende har reservelagere som er holdt utenfor ved prisfastsettelsen, jfr. §§ 9 og 11.

Finner vedkommende organisasjon at en prisforhøyelse ikke er tilstrekkelig begrunnet eller er foretatt med større beløp enn berettiget, skal den henstille til vedkommende ervervsdrivende å utsette, oppheve eller endre forhøyelsen. Dersom henstillingen ikke etterkommes, skal innberetning straks sendes til Kontrollkontoret.

Kontrollkontoret kan bestemme at melding etter første ledd skal sendes til vedkommende prisutvalg eller til Kontrollkontoret istedenfor til slik organisasjon som foran nevnt. Prisutvalgene skal i tilfelle selv treffe vedtak om utsetting, oppheving eller endring av forhøyelser som de ikke finner berettiget. Vedtakene skal forelegges Kontrollkontoret etter de forskrifter som er fastsatt for utvalgene.

Kontrollkontoret kan frita bestemte erverv eller bedrifter for å sende inn melding etter denne paragraf eller begrense meldeplikten til bestemte vareslag.

Tvist om melding skal sendes inn etter denne paragraf eller om hvor melding skal sendes, avgjøres av Kontrollkontoret.

Kapitel 4. *Forskjellige bestemmelser.*§ 16. *Hva slags ervervsvirksomhet som omfattes av forskriftene.*

Disse forskrifter gjelder for all slags privat og kommunal ervervsvirksomhet bortsett fra arbeid i andres tjeneste.

Bestemmelsene gjelder dog ikke for salg til utlandet.

§ 17. *Definisjoner.*

Med priser menes i disse forskrifter priser av alle slag uten hensyn til om det i alminnelighet brukes andre betegnelser, såsom vederlag, godtgjørelse, honorar, salær, frakt, takst, leieavgift eller liknende.

10 febr. Med prisutvalg menes bare prisutvalg som er opprettet etter provisorisk anordning om priser av 1 september 1939 eller provisorisk anordning om prisregulering m. v. av 22 september 1939 eller som blir opprettet etter en lov som avløser denne anordningen.

Med prisnotering menes bestemmelser om ens priser:

- a) for varer av samme slag, fremstillet av forskjellige produsenter,
- b) for ytelser av samme slag, utført av forskjellige personer.

Bestemmelser om ens priser for videreforhandling av varer fra en enkelt produsent anses ikke som prisnotering.

§ 18. Dispensasjoner.

Kontrollkontoret kan gjøre unntak fra disse forskrifter.

Kontrollkontorets avgjørelse kan innen 8 dager etter at vedkommende har fått underretning om den, innankes for Kontrollrådet. Anken har ikke oppsettende virkning.

§ 19. Særbestemmelser går foran de alminnelige prisforskrifter.

Disse forskrifter gjelder ikke i den utstrekning de måtte komme i strid med særlige bestemmelser gitt av kontrollmyndighetene eller av prisutvalg eller andre etter fullmakt fra dem.

§ 20. Ikraftttredelse.

Disse bestemmelser trer i kraft fra og med 14 februar 1940. Fra samme tidspunkt oppheves:

- a) Midlertidige forskrifter om priser m. v. av 22 september 1939.
- b) Bestemmelsene i § 5 i forskriftene av 23 september 1939 om lokale detaljprisutvalg for kolonialvarer m. v.
- c) Bestemmelsene i § 9 i midlertidige alminnelige forskrifter om prisnotering m. v. av 29 september 1939.

Overtrødelse av forskriftene kan medføre straffansvar etter § 9 i den provisoriske anordning.

10 febr. **Skrivelse fra Landbruksdepartementet.**

I medhold av lov om laks- og sjørrettfiskerierne m. v. av 27 februar 1930 § 40, jfr. kongelig resolusjon av 21 mars 1906 og lakselovens § 48, har departementet for Troms fiskeridistrikt fastsatt følgende om merking av bundne laks- og sjøaureredsaker:

I. Alle bundne redskaper til laks- og sjøaufiske som brukes i Troms fiskeridistrikt, Troms fylke, skal under bruk være merka med eierens navn eller merka etter forskrifter fastsatt av fiskeristyret.

II. Brudd på forskrifter i samsvar med dette vedtaket 10 febr. straffes etter loven.

III. Dette vedtaket trer i kraft 14 april 1940 og gjelder inntil videre.

Bestemmelser om Rjukan m. v. som forbudt 15 febr. område for utlendinger.

(Fastsatt av Justisdepartementet i medhold av provisorisk anordning av 6 oktober 1939).

§ 1. Utlending forbys adgang til Vestfjorddalen i Tinn herred, regnet fra en linje nord-syd gjennom Sneiselii ved Møsvatnet i vest til en linje Mæl—Fagerstrand i øst, samt til ferjestedet ved Tinnoset i Gransherad.

§ 2. I særlige tilfelle kan politimesteren i Rjukan og politimesteren i Oslo eller annen myndighet som Justisdepartementet bestemmer, gi utlending adgang til det i § 1 nevnte distrikt eller en del av dette, enten for en enkelt gang (reise) innen et nærmere bestemt tidsrom eller for flere reiser av nærmere fastsatt varighet, eller for lengere tid, dog ikke utover 3 måneder.

Tillatelsen blir enten å påtegne pass eller annet legitimasjonsdokument med fotografi eller å gi ved særskilt dokument påført personalia og påført fotografi av den som får tillatelsen.

Til bruk som legitimasjon kan slik tillatelse også gis utlending som har adgang etter § 4 samt norsk statsborger, som godtgjør å ha en særlig interesse av det.

§ 3. Den som har gitt slik tillatelse som nevnt i § 2, kan når som helst kalle den tilbake.

En nektelse kan alltid bringes inn for departementet, som kan omgjøre den. Det kan også ta tilbake en allerede gitt tillatelse.

Tillatelse etter §§ 2 og 4 er betinget av at det ikke blir fotografert, tegnet eller på annen måte avbildet eller gjengitt noe fra eller av det område som er nevnt i § 1. Den som har fått tillatelse etter § 3 må finne seg i at politiet underkaster ham eller hans bagasje nærmere undersøkelse, når det finner grunn til det.

Utenom det som er nevnt i foregående ledd, kan til den enkelte tillatelse etter § 2 knyttes andre betingelser som måtte anses hensiktsmessige, f. eks. om særskilt anmeldelse av reisen og liknende.

§ 4. Forbudet etter § 1 gjelder ikke for utlending som er fast bosatt innen området eller som er fast bosatt i Tinn herred og har sitt godkjente arbeid innen området (arbeidstillatelse).

15 febr. § 5. Utlending som etter §§ 2 og 4 har adgang til det i § 1 nevnte område, har å rette seg etter de anvisninger som er eller blir gitt av politiet (herunder uniformert vaktmannskap), og enhver — også norsk statsborger — har på oppfordring av dette å legitimere seg, så det straks kan bringes på det rene om lov eller forskrift er overtrådt.

§ 6. Disse bestemmelser trer i kraft 20 februar 1940. Overtredelse av bestemmelsene er straffbar.

15 febr. **Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

I henhold til § 27 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfestes vedtak av Aker herredstyre, Akershus fylke, i møte 1 februar 1940 om regulering av parsellene 2 og 3 av gnr. 5 bnr. 10, Velosipedbanetomta i Aker.

I henhold til lovens § 3 har departementet samtidig stadfestet vedtekter for det regulerte område, vedtatt av herredstyret i samme møte.

Vedtektene lyder så:

1. Begge bygninger skal være av mur eller jernbetong. Samtlige blokker skal kun være for vanlig boligbebyggelse og leilighetene skal være gjennomgående.

2. Tallene på blokkene på planen angir antall etasjer. Over øverste fulle etasje kan på den nordligste bygningsblokk oppføres en etasje, når den rykkes en halvpart av husbredden tilbake på den ene side. Over sistnevnte etasje tillates ingen oppbygg. På de øvrige bygningsblokker tillates ingen tilbake-rykket taketasje eller oppbygg. Alle tak skal være flate (svakt hellende).

3. Hvor tørkestativer ikke kan anbringes på takterrasser, skal det anlegges tørkeanlegg i forbindelse med vaskeriet, idet tørkestativer i terrenghøyde ikke tillates.

4. Det må oppsettes felles-antennanlegg for hver bygningsblokk.

5. Det skal enten oppsettes godkjente søppelforbrenningsanlegg eller søppelnedkast, idet utvendige søppelkasser ikke tillates. Garasjer tillates kun oppsatt i kjelleren på den nordligste bygningsblokk.

6. Begge bygninger skal gis ensartet materialbehandling. Fargebehandling skal godkjennes av Aker bygningsvesen.

7. Det må til bygningsvesenet innsendes særskilt takplan (med nødvendig oppriss) med angivelse av piper, ventilasjonskanaler, antenner og for øvrig alle anlegg som vil skjære takflatene.

8. Mot veiene må oppsettes lave parkgjerder. Gjerder i nabogrenser blir i hvert enkelt tilfelle å fastsette av reguleringsvesenet. 15 febr.

9. Planerings- og beplantningsplan for anlegget, minst i M. 1 : 200, skal foreligge samtidig med bygningstegningene og godkjennes av herredsgartneren.

10. Ingen tomt må beplantes med trær eller busker som virker sjenerende for naboer. Oppstår det tvist herom mellom to eller flere naboer, avgjøres tvisten av herredsgartneren i Aker med bindende virkning for samtlige av tvisten berørte naboer.

11. Selger av tomt er ikke berettiget til å etablere forhold som står i strid med disse vedtekter.

12. Unntak fra disse vedtekters punkt 1, 2, 3, 4, 5 og 8 kan, hvor særlige grunner taler for det, tillates av reguleringsrådet innenfor den i bygningsloven og de alminnelige bygningsvedtekter for Aker opptrukne ramme. For øvrig gjelder bestemmelsene i bygningsloven og de alminnelige bygningsvedtekter for Aker.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

15 febr.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 aprobeeres som gjeldende inntil videre den av Asker herredstyre, Akershus fylke, i møte 18 desember 1939 vedtatte vedtekt til bygningsloven § 93 for et strøk ved Asker jernbanestasjon.

Vedtekten lyder så:

1. Alle bygninger som ikke oppføres av tre innen det felt som omfattes av de skjerpede byggeforskrifter for et strøk omkring Asker jernbanestasjon (approbert 23 november 1927), skal ha ildfaste etasjeskillere.
2. Hus med 3 eller flere etasjer skal ha brannsikker innredning. Loftsbuer skal utføres med nettingvegger.
3. Hus med 5 eller flere etasjer skal ha ildfast tak. Varetak over flatt tak kan tillates utført som tretak med ildsikker tekning.
4. Både under punkt 1, 2 og 3 gjelder det at kjeller og loft regnes med i etasjetallet når det er innredd rom som nevnt i bygningslovens §§ 104 og 105, og disse rom har en større utstrekning enn $\frac{1}{3}$ av bygningens grunnflate.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

15 febr.

I henhold til § 27 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfestes vedtak av Asker herredstyre, Akershus fylke, i møte 18 desember 1939 om regulering av Nordre Bondi i Asker.

15 febr. I henhold til lovens § 3 har departementet samtidig stadfestet vedtekter for det regulerte område vedtatt av herredstyret i samme møte.

Den tidligere regulering for området, stadfestet ved kongelig resolusjon av 13 juli 1923, oppheves.

Vedtekten lyder så:

1. De alminnelige bestemmelser for utparsellering i Asker gjøres gjeldende for feltet, dog med slik innskrenkning i veiopparbeidelsen m. v. som nedenfor anført.

2. Alle veier — unntatt stikkveier til enkelte tomter og gangstier — reguleres i 5 m effektiv bredde, maksimumstigning som på kartet påført. Til denne bredde kommer i tillegg de banketter, skråninger og grøfter som er nødvendige for opparbeidelsen. Anslutning mellom veiene må utføres med minste radius 10 m for veikanten. Veilovens gjerdeavstand må følges og veien gis den utførelse og det utstyr som fylkesveikontoret til enhver til forlanger for offentlige veier. Til gangstier reserveres grunn i minst 2,5 m bredde mellom gjerdene. Stikkveiene opparbeides i 2,5 m effektiv bredde.

3. Vei I tillates opparbeidet midlertidig i 4 m effektiv bredde med maksimum stigning 1 : 40. Veiene II, III, IV og V i 3,5 m effektiv bredde, med maksimumstigning 1:10 (dog med 1:7 hvor dette er påført kartet) og med møteplasser etter bygningsrådets bestemmelser.

All opparbeidelse av veier må skje etter på forhånd — før utparsellering finner sted — av kommuneingeniøren godtatte profiler. Ved opparbeidelse av veier skal kommuneingeniøren varsles:

- a. Når arbeidet skal begynne.
- b. Når planering er ferdig.
- c. Når kultlaget er ferdig.
- d. Når veien er ferdig til godkjenning.

Materialer som anvendes til veianlegget må være godkjent av kommuneingeniøren.

Veikryss, avkjørsler, stikkrenner og drenering, sluk og møteplasser samt gliderekkverk anordnes etter kommuneingeniørens nærmere bestemmelse. Veier som opparbeides uten å være behørig anmeldt til kommuneingeniøren blir ikke godkjent som adkomst til bebyggelse.

Inntil opparbeidelse i full regulert bredde er utført, overtas veienes vedlikehold av grunneieren.

4. Ingen tomt tillates bebygget før veiene til og langs tomten er opparbeidet i samsvar med reglene for ovenfor nevnte veiopparbeidelse. Blir ikke de midlertidig opparbeidede veier etter bygningsrådets skjønn tilfredsstillende vedlikeholdt, kan videre bebyggelse av tomtene nektes. Når halvparten av tomtene er solgt og/eller halvparten av de til en vei lig-

gende tomter er solgt — kan veiene (veien) forlanges opparbeidet i sin helhet etter reglene for den midlertidige opparbeidelse. Enn videre kan bygningsrådet forlange enkelte veier opparbeidet i hele sin lengde før salg langs samme finner sted.

Ved eventuell regulering av naboeiendommene må parselleieren finne seg i at feltets veier tilknyttes annen ny regulering. Opparbeidede veier skal utlegges til alminnelig benyttelse.

5. Stikkveienes og stienes vedlikehold er kommunen uvedkommende. De øvrige veiers vedlikehold overtas først av kommunen når de er opparbeidet i full regulert bredde og er blitt godtatte og ved kommunalt vedlikeholdte veier er satt i direkte forbindelse med kommunens øvrige, offentlig vedlikeholdte veier. Stikkveienes vedlikehold påhviler de parceller som bruker vedkommende vei som adkomstvei til eiendommen. For gangstiers vedkommende er parselleieren langs disse forpliktet til å holde dem i pyntelig stand. Parselleierne på begge sider av veiene er forpliktet til å refundere forholdsmessig kommunens utgifter, om denne foretar utvidelsen til full regulert bredde, samt forpliktet til gratis og uten erstatning av noen art å avstå den grunn kommunen måtte trenge for denne utvidelse. Bestemmelse herom tas inn i salgsdokumentene.

6. Bebyggelsen skal være villamessig, dog kan bygningsrådet tillate unntak herfra.

7. Asker kommune skal ha uhindret adgang til å anlegge, inspisere og reparere vann-, kloakk-, telefon- og elektriske ledninger mot å erstatte den forvoldte skade. Framføringen av elektriske ledninger over feltet skal dog skje i samsvar med overenskomst med A. K. E. av 9 november 1939.

8. I reguleringsplanen ingår den framlagte, på reguleringsforslaget inntegnede kloakkplan for utparselleringsfeltet. Det er dog overlatt bygnings- og helserådet i hvert enkelt tilfelle å avgjøre når og på hvilken måte kloakkplanen skal iverksettes (jfr. vedtekt til bygningslovens § 48).

Alle anlegg av felles vann- og kloakkledninger må skje etter på forhånd av kommuneingeniøren godtatte profiler og traceer. For øvrig må ethvert kloakkanlegg godkjennes av Asker bygnings- og helseråd, liksom helserådet kan påby anlegg eller tilknytning til sånt, hvor det kan befryktes at kloakkvann ved sig eller tilsig kan sjenere brønn eller naboeiendom eller for øvrig må anses for sanitært uheldig. Parselleierne må finne seg i at det over deres eiendom legges kloakk- og vannledninger.

9. Innhegning mot regulert vei skal oppføres så vidt mulig ensartet for de forskjellige veiavsnitt. Veiene skal være

15 febr. utstukket og varig merke nedsatt i alle kurvepunkter, liksom tomtenes grenser må være utstukket før oppmåling finner sted.

Selger av tomt er ikke berettiget til ved servitutt å etablere forhold som står i strid med disse vedtekter.

Ingen av de ovenfor nevnte betingelser og heller ikke reguleringsplanen med de på denne inntegnede veier og tomte-delinger må forandres eller fravikes uten bygningsrådets samtykke.

10. I Salgsdokumentene (hjemmelsdokumentene) skal inntas bestemmelse om at parsellkjøperne har kjennskap til de for feltet gjeldende bestemmelser og at han vedtar disse.

15 febr. **Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

I henhold til § 27 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfestes vedtak av Rælingen herredstyre, Akershus fylke, i møte oktober 1938 om reguleringsplan for Rælingen bygningsdistrikt, med unntak av den del (Torgenholtet, gnr. 106, bnr. 4, se kartblad 6 c og del av blad 6 a) som er regulert ved særskilt vedtak av herredstyret i samme møte, stadfestet ved departementets skrivelse av 5 mai 1939.

I henhold til samme lovs § 3 stadfestes videre — med enkelte endringer — de av herredstyret i samme møte vedtatte vedtekter for bygningsdistriktet.

Vedtektene lyder så:

§ 1. Det skal i Rælingen være et bygningsråd som skal bestå av lensmannen, helserådets ordfører samt 3 av herredstyret i eller utenom dets midte valte menn hvorav den ene bør tilhøre det sittende formannskap. Vedkommende medlem av det sittende formannskap velges for valgperioden, de øvrige velges for 4 år således at det uttrekkes en etter 2 år. Bygningsrådet velger hvert år sin formann og nestformann.

§ 2. Bebyggelsen skal være åpen (villamessig). Unntak herfra bestemmes av herredstyret etter at bygningsrådet har avgitt sin uttalelse. Avstanden mellom byggelinjene skal være 20 m, mellom byggelinje og gatelinje minst 3,5 m.

§ 3. Når bygning oppføres i strøk som det ikke foreligger godkjent utparselleringsplan for kan bygningsrådet tilstede unntak for husenes plassering innenfor rammen av bygningslovens og vedtektenes bestemmelser om avstand til nabogrense og mellom byggelinjene.

§ 4. Mindre byggetomter enn 1 000 m² tillates ikke i alminnelighet, dog kan bygningsrådet i spesielle tilfelle, etter søknad, tillate bebyggelse på enkelte tomter som er særlig skikket, selv om disse er mindre.

Deling av grunn må ikke finne sted uten bygningsrådets 15 febr. skriftlige tillatelse.

§ 5. Utparselleres et areal til byggetomter, må utparselleringsplan være godkjent av bygningsrådet før noen tomt selges. Rådet kan forlange bebyggelsesplan som angir husenes beliggenhet og antall på hver enkelt parsell.

§ 58

§ 6. Ingen tomt tillates bebygget med mindre:

§ 62, § 48

- a. det til og langs tomta følger godkjent kjørevei eller det deponeres et beløp tilstrekkelig til veiens opparbeidelse eller stilles annen godkjent garanti,
- b. det på tomta finnes eller på annen måte kan sikres tilfredsstillende adgang til godt og tilstrekkelig drikkevann,
- c. det kan anvises avløp for kloakk uten at dette er til sjene for naboer eller hus som senere oppføres.

I tvisttilfelle avgjøres pkt. a. av herredstyret, b. og c. av helserådet.

§ 7. I villastrøk (åpen bebyggelse) tillates ikke oppført fabrikk eller annet industrielt anlegg, likeså litt som verkstedslokaler, bakerier, større hønserier, forlystelses- eller bevertningslokaler, idrettsplasser eller andre anlegg som etter bygningsrådets skjønn vil medføre ulempe for de omkringboende.

§ 63

Gjenoppførelse av avbrente anlegg av nevnte slag betraktes som nytt anlegg når de ikke er påbegynt oppført innen 1 år. Det samme gjelder når det nye anlegg er vesentlig større enn det avbrente.

Foranstående bestemmelser gjelder ikke anlegg som etter bygningsrådets skjønn vil være til gagn for vedkommende strøk eller til fremme av almene interesser innen dette. Også i andre tilfelle kan bygningsrådet på grunn av særlige omstendigheter tillate unntak.

§ 8. Hvor det fritas for takluke skal vindu anbringes i gavlene eller det må på annen måte sørges for at loftet får tilstrekkelig lys og luft.

§ 97

§ 9. I beboelsesrom med skråtak må gjennomsnittshøyden være minst 2,3 meter og ved vegg 1,5 meter. Alkove som står i forbindelse med annet rom med åpning på minst 1,5 meter bredde uten dør medregnes ikke i gjennomsnittshøyden.

§ 104.

§ 10. Ved oppførelse av stall, fjøs, grisehus, hønsehus og liknende skal den byggende rette seg etter forskrifter vedtatt av bygnings- og helserådet i fellesskap.

§ 112

§ 11. Bygningsrådet kan tillate at naboer oppfører sammenhengende uthusbygninger av inntil det i bygningsloven

§ 114

15 febr. angitte maksimumsareal når disse får karakteren av et hele og ikke forandres uten rådets samtykke. Sann overenskomst skal tinglyses.

§ 12. I strøk hvor bebyggelsen vesentlig omfatter boliger for en eller et par familier og uten at den er knyttet til industriell bedrift, jordbruk og liknende, skal enhver bygning med ildsted oppføres i en avstand av minst 5 meter fra nabogrense og minst 10 meter fra annen bygning med ildsted på samme eiendom, hvor ikke bygningslovens alminnelige bestemmelse om at den minste avstand til nabogrense skal være lik halve høyden av vedkommende vegg — mellom bygninger på samme eiendom summen av de motstående veggers halve høyde — medfører at det kreves større avstand. Bygning uten ildsted skal med iakttakelse av den samme alminnelige bestemmelse ha en avstand til nabogrense av minst 2,5 meter. For slik bygning skal avstanden til annen bygning på samme eiendom være minst 4 meter, med mindre bygningsrådet under særlige omstendigheter tillater unntak herfra. Avstanden regnes fra bygningens veg over sokkelen med mindre bygningsrådet i særlige tilfelle finner en annen beregningsmåte nødvendig.

§ 13. Den byggende må ikke igangsette arbeidet før bygningsrådet har påvist byggelinje og anvist plass for de hus som aktes oppført.

§ 14. Ethvert byggeforetagende skal forestås av en av bygningsrådet godkjent fagmann som er ansvarlig for arbeidets riktige utførelse. Vedkommende må overfor rådet godtgjøre å ha den fornødne fagutdannelse og praktiske øvelse i faget. Godkjenningen kan når som helst tilbakekalles når det viser seg at vedkommende etter rådets skjønn ikke oppfyller vilkårene for godkjenning. Ombytte av ansvarshavende og byggherre må straks meldes rådet.

15 febr. **Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

I henhold til § 19 i lov om brannvesenet av 15 august 1908, jfr. bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 4 juni 1920, samt § 144 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 godkjennes som gjeldende inntil videre de av Bergen bystyre i møte 18 desember 1939 vedtatte regler for betaling av feiing og besiktelse av nye piper i Bergen.

Det tidligere feieregulativ oppheves.

Reglene lyder så:

15 febr.

For samtlige feiingspliktige eiendommer foretas i begynnelsen av hvert år (budsjettår) en beregning av den årlige avgift for tvungen feiing, som av hver eiendom vil være å erlegge under forutsetning av normal feiing etter brannlovens § 15, når det for hver feiing beregnes:

For hver skorstein m. v. som bare går gjennom 1 etasje	kr. 0,70
For hver skorstein m. v. som går gjennom 2 etasjer »	1,00
—»— —»— —»— 3 » »	1,20
—»— —»— —»— 4 » »	1,40
—»— —»— —»— 5 » »	1,60
—»— —»— —»— 6 » »	1,80

Kjellerrom eller kvistværelse med ildsted regnes like med etasje for den pipes vedkommende, som opptar rør derfra.

For fabrikkskorsteiner og andre større skorsteiner bestemmer brannsjefen feierpengene.

Feiervesenet oversender den foretatte beregning til kemneren som oppkrever avgiften på den måte som formannskapet bestemmer. Etterkrav på senere påløpet eller i beregningen helt eller delvis ikke opptatt avgift, utferdiges først ved neste beregning. For besiktigelse av nye piper erlegges særskilt betaling etter foranstående tariff.

Feiing som blir pålagt utenfor omgang i anledning av at huseieren eller dennes fullmektig tross betimelig varsel (aftenvarsel) ikke har sørget for å holde hus, skorstein m. v. tilgjengelig ved den ordinære feiingsomgang, betales med dobbelt gebyr.

Like overfor kommunen er huseieren ansvarlig for betaling av avgiften for den tvungne feiing, men han kan kreve den refundert av vedkommende leieboer.

Kongelig resolusjon.

16 febr.

I. I henhold til § 4 i sunnhetsloven av 16 mai 1860, jfr. lov nr. 15 av 6 juni 1930, og i henhold til § 3 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900 gis stadfesting på vedtak av Sandnes bystyre i møter 10 mai 1938 og 28 desember 1939 om nye alminnelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel.

II. De alminnelige helseforskrifter som nå gjelder for byen, stadfestet ved kongelig resolusjon av 27 september 1866 oppheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

16 febr. Forskriftene lyder så:

Kapitel 1.

§ 1. Fartøyer som ligger på byens hamn, så vel som deres mannskap er undergitt helserådets bestemmelser med omsyn til sunnhetsforhold.

Kapitel 2.

Reinhold av gater og gårds plasser m. m.

§ 2.

1. Hver hus- eller grunneier plikter å sørge for reinhold av gårder med tilhørende rennestein og fortåg og likeledes gate utenfor sin eiendom inntil den halve bredde.

Til privat eiendom hørende gårds plass, portrom, lyskasse, privat kai, bryggeplass og annet område skal av vedkommende eier holdes tilbørlig rein.

2. Torg, parker, andre offentlige plasser og offentlige kaier må holdes reine.
3. Utførelsen av reinhold skal foregå slik at det ikke voldes sanitære misligheter.

Før all feiing av gater skal disse i tørt vær uten frost oversprøytes med vann.

4. Reinholdet skal utføres 2 ganger ukentlig og oftere om helserådet måtte bestemme det.

§ 3.

1. På gater, veier eller plasser, i elver eller bekker må det ikke kastes avfall eller ureine stoffer.
2. Spyting på fortåg og trapper er forbudt.
3. Banking og risting av tepper, matter, gang- og sengklær, møbler m. m. må bare foregå i gårdsrom, ikke i trappegang eller vindu, heller ikke utover offentlig gate eller plass til naboeiendom.
4. Gjødseil og andre stinkende eller råtnende stoffer må bare legges på steder som anvises av helserådet.

Kapitel 3.

§ 4. Gårds plasser og privat grunn.

1. Hver må sørge for at den grunn han rår over holdes fri for ureinslighet og stank, såvidt dette kan forenes med den bruk han lovlig gjør av grunnen.
2. Portrom og gårds plasser skal ha fast overflate, gruset, makadamisert, steinsatt eller sementert så de kan holdes reine. De skal ha hensiktsmessig avløp for vann til eiendommens kloakk eller rennestein. For større leiegårder eller hvor næring eller dyrehold gjør det påkrevd, kan

helserådet påby at gårds plass, portrom eller liknende om- 16 febr.
råde steinsettes, tjæremakadamiseres, asfalteres eller
sementer.

Kapitel 4.

Avfall og gjødsel.

§ 5.

1. Hvert hus skal ha tilstrekkelig med søppelkasser. Om kassenes antall, størrelse og form m. v., om tømning av dem, gjelder regler, utarbeidet av helserådet og bygningsrådet i forening, i henhold til bygningsloven.
2. Hvis helserådet finner det påkrevd, kan det når som helst påby tømning, eventuelt også desinfeksjon av beholdere.
I tilfelle avfall kjøres bort, må kjerren eller kjøretøyet være tett og ikke lesses så fullt at noe spilles under veis.
3. Brukes avfallstoffer til gjødsling av hager eller marker innen byens område, skal det såvidt mulig nedmoldes.

§ 6.

1. Hager eller liknende anlegg i den tettere bebygde del av byen må ikke gjødsles med privetgjødsel eller andre sterkt stinkende stoffer.
2. I mindre tett bebygde strøk er det tillatt å bruke privetgjødsel og liknende som straks må nedmoldes, for så vidt dette er mulig.
3. I de ytre deler av byen hvor virkelig landbruk drives, er det tillatt som gjødsel også å bruke stinkende avfall f. eks. av sild og fisk, som straks etter spreingen likeledes må nedmoldes.

I tilfelle kompost opplegges, må denne innrettes slik at den ikke utbrer stank eller på annen måte sjenerer omgivelsene.

4. Større mengder gjødsel må bare opplegges på steder som er godkjent av helserådet. Eier av gjødselopplag plikter å rette seg etter de bestemmelser som helserådet måtte fatte for å forebygge sanitære misligheter, som slike opplag kunne medføre.
5. Helserådet kan også forby gjødsling med naturgjødsel og i stedet tillate gjødsling med kunstgjødsel overalt innen byens grenser.

Kapitel 5.

§ 7. *Drikkevann.*

1. Brønn som benyttes til drikkevann skal være steinsatt, overbygd og fri for tilsig som kan forurense vannet. Den skal tømmes og renses minst en gang om året, og oftere om helserådet av sanitære grunner finner det nødvendig.

- 16 febr. Er det frykt for at brønnen kan gi anledning til sanitære misligheter, kan helserådet forlange den tømt og rensset eller gjenkastet.

Kapitel 6.

Kloakker.

§ 8.

1. Til elv, bekk, grøft eller renne må ikke uten helserådets samtykke gis avløp for ekskrementer eller flytende substanser som har vært i berøring med samme, eller andre substanser som frambringer stank eller er farlig for sunnheten.

Fra fabrikker eller verksteder eller liknende anlegg skal sånne substanser ledes bort gjennom rør eller annen ledning. Ledninger fra slike anlegg må ikke uten helserådets samtykke munne ut i de offentlige kloakker.

- § 9. Hver hus- eller gruneier er forpliktet til å ta de forholdsregler for fjernelse av smussvann og liknende som helserådet for tilfelle finner nødvendig. Stillestående vann eller sumper skal når det av helserådet forlanges, dreneres eller tilkastes forsvarlig.

- § 10. Kloakkledninger og kummer på disse skal renses og utskylles så ofte at de ikke tilstoppes. Som regel skal hovedkloakken gjennomspyles 2 ganger om året. Helserådet kan under særegne omstendigheter påby ekstraordinær rensing.

- § 11. Helserådet kan av sanitære grunner påby utilfredsstillende kloakker omlagt, når dette kan gjøres uten uforholdsmessige omkostninger for eieren.

Kapitel 7.

Priveter og vannklosetter.

§ 12.

1. Hvert bebodd hus og hvert hus hvor det regelmessig foregår arbeidsvirksomhet eller hvor et større antall mennesker samles eller ferdes, forsamlingshus og liknende skal ha priveter med minst et avlukke for hver leilighet eller for hver 15 beboer, med mindre helserådet gjør unntak. Helserådet kan påby eier av bygning og steder hvor flere mennesker jamt samles eller ferdes, å anbringe pissoarer på eiendommen, innrettet i den retning det behøves for at de kan holdes reine og fri for stank og være forsynt med bunnkran til sikring mot frost.
2. På arbeids- og byggeplasser kan helserådet pålegge arbeids- eller byggherren å anlegge det fornødne antall midlertidige priveter.

3. Priveter må ikke anbringes slik at drikkevann eller brønn 16 febr. kan forurenses. Privetets beliggenhet i forhold til brønn eller bekk skal i det enkelte tilfelle godkjennes av helse-rådet.
4. For øvrig skal priveter og vannklosetter være innrettet i samsvar med bygningsloven av 22 februar 1924 og denne lovs vedtekter.

§ 13. Det er forbudt i privetbinge eller beholder å kaste skrammel, hermetikkbokser, steintøy og liknende som kan vanskeliggjøre tømningen eller være til sjene for gjødselens anvendelse.

Hvert hus skal på gårdsplassen ha en lett tømbar og tett beholder for «bås» og avfall. Beholderen skal ha tett lokk og tømmes så ofte at det ikke oppstår overfylling eller stank. Beholderen kan også av helserådet forlanges desinfisert.

§ 14.

1. All gjødseltransport skal skje på en sånn måte at det ikke spilles noe. Unødvendig opphold underveis er forbudt.
2. Helserådet kan når det finner det påkrevd, når som helst påby tømning og desinfeksjon av gjødselbeholdere eventuelt også andre forholdsregler til hygienens fremme. Strømidler eller liknende mot stank og fluer skal jamt brukes.

§ 15. Hvor eldre priveter er således innrettet, at de ikke med letthet kan tømmes og holdes reine, er utette eller viser seg å volde ulemper ved stank, skal eieren være forpliktet til innen en av helserådet fastsatt frist å treffe de foranstaltninger som dette finner nødvendig for å unngå ulemper. Tømning og bortkjørsel av privetinnhold og andre illeluktende stoffer må bare foregå i tiden kl. 22 til 7.30 morgen.

Kapitel 8.

Om husdyrhold.

§ 16.

1. Hester, kyr, griser, sauer eller fjærfe må ikke huses i våningshus, heri innbefattet kjeller.
2. Når det skal innrettes hus for slike husdyr, skal helse-rådet på forhånd underrettes. Hvor det er fare for sanitære ulemper, kan helserådet forby slike anlegg.
3. Oppholdsrom for husdyr skal være slik innrettet, at de lett kan holdes reine. De må ikke utbre stank til beboelsesrom, til rom for matvarer, nabo, offentlig plass eller gate.

- 16 febr. 4. Hvis eldre dyrestaller ikke tilfredstiller helserådets forordringer i sanitær henseende, kan dette påby de forandringer som det finner påkrevd, og forby bruk av stallene til påbudte forandringer er utført.
5. Alle fjøs (særlig de hvorfra det leveres melk til salg) må holdes lyse, luftige og reine. Storreingjøring skal foretas minst en gang om året, vasking av golv, vegger og tak og alt inventar med grønnsåpe og varmt vann, eller overstrykes med kalkpuss. Kyrne skal holdes reine. Største reinslighet må iakttas med melkekarr og under melkingen. I hvert fjøs skal det være vaskevann, vaskefat, såpe og reint håndkle. Den som melker skal være iført reint armforkle og skal før melkingen vaske sine hender. Er kyrne tilsølte på spenene eller bakparten, må de vaskes grundig og etterpå tørres godt og vel med rein, tørr klut. Melken skal snarest mulig bringes ut av fjøset og oppbevares på et reint, luftig og kjølig sted, ikke i opphold- eller soverom eller i nærheten av ting som kan forurense eller gi melken usmak.
6. Alle fjøs er underlagt helserådets kontroll. Det kan forby salg av melk hvor det forekommer eller fryktes å være sykdom blant besetningen. Det samme gjelder hvor farlig smittsom sykdom forekommer, mistanke om sånn, eller basillebærer av farlig smittsom sykdom innen husstanden. Et eksemplar av disse forskrifter skal være oppslått i hvert fjøs. Se for øvrig § 70. Tillegg.

Kapitel 9.

Boliger og forsamlingslokaler.

§ 17. I tilfelle kjeller eller sjøhus skal benyttes til beboelsesrom eller oppholdssted for mennesker, må det for hvert enkelt tilfelle godkjennes av helserådet.

§ 18.

1. Når helserådet finner at husrom er farlig for sunnheten ved mangel på lys, luft eller oppvarming, ved fuktighet, ureinslighet eller overbefolkning eller på annen måte, kan det påby de fornødne forandringer, og forby at rommet beboes inntil disse er utført.
2. Helserådet kan påby at rom rømmes uten godtgjørelse inntil de påbudte forandringer er utført og godkjent.
3. Dersom misligheter ikke kan fjernes på tilfredsstillende måte, kan helserådet helt forby bruk av vedkommende rom til beboelse.

§ 19.

1. Leiligheter skal holdes i renselig stand så det ikke oppstår ulemper for husets øvrige beboere, naboen og andre.

2. Når noen flytter, er han pliktig til straks å foreta grundig reingjøring av leiligheten med tilhørende ytre rom. 16 febr.

Unnlater han dette, påhviler det huseieren, som plikter sørge for reingjøring før den nye leieboer flytter inn.

§ 20.

1. Lokaler som stadig eller jamt er oppholdssted for et større antall mennesker, såsom: skoler, arbeidsrom, verksteder, asyler, gamlehjem, sykehus, kirker, forsamlingshus og forlystelsessteder skal være underkastet helserådets nærmere bestemmelser og tilsyn, så dette kan påby de forandringer som finnes nødvendige når mangel på lys, luft eller oppvarming eller andre misligheter, fuktighet, urenslighet og overbefolkning gjør forholdene betenkelige for sunnheten. Kan manglene ikke fjernes, har helserådet rett til å forby lokalets bruk i det omhandlende øyemed.
2. Bygning som oppføres i øyemed som nevnt under nr. 1, skal hva beliggenhet og plan angår meldes for og godkjennes av helserådet.
3. Likeledes kreves helserådets godkjenning når eldre bygninger med eller uten forutgående forandring eller ominnredning aktes benyttet i øyemed som nevnt under nr. 1.
4. Helserådet bestemmer det største antall barn som det er tillatt å motta i hvert skolerom, idet det tas hensyn til barnas alder, rommenes størrelse, ventilasjon, lysforhold o. s. v. I skolelokaler er helserådet berettiget til å fordre anbrakt de ventilasjonsinnretninger som finnes fornødne.
5. Hva reinhold av skoler, forsamlingslokaler, kirker og liknende angår henvises til de til hver tid herfor gjeldende bestemmelser.

Kapitel 10.

Hoteller, herberger og bevertningssteder.

Se tillegget til slutt.

Kapitel 11.

§ 21. *Barberstuer og damefrisørforretninger.*

1. Åpning eller flytting av barberstuer og damefrisørforretninger må meldes for helserådet og godkjennes av dette.
2. Lokalene må være forsynt med springvann og vask med vannlås og for barberstuers vedkommende også med varmtvannsapparat og barberdusj (fontenedusj).
3. Barberstuen med tilstøtende rom skal holdes reine under arbeidet, idet hår og såpeskum, papir, bomull og brukt

16 febr.

tøy bringes bort etterhvert. Det må til stadighet sørges for frisk luft i lokalet. Etter endt dagsverk skal lokalet reingjøres, idet golvet vaskes og stoler og konsoler, hyller og border tørres av. Hovedreingjøring av barberstuer med tilstøtende rom skal foretas minst en gang hvert halvår. I lokalet skal finnes spyttebakker med strø eller lukkede spyttebakker med vann. Spyttbakkene må reingjøres hver dag.

4. Personer som lider av smittsomme sykdommer, herunder innbefattet smittsomme hudsykdommer, samt «basilleutskillere» må ikke beskjeftiges på barberstuer.
5. Barbererne skal iaktta omhyggelig personlig reinslighet og vaske hendene før behandling av hver enkelt kunde. Under arbeidet skal de være iført rein kvit jakke eller frakk, som skal skiftes minst 2 ganger ukentlig. Det er forbudt betjeningen å røke i arbeidstiden.
6. Ved barbering skal det for hver kunde benyttes rein serviett og reint dekke over nakkeputen. Det skal være såpe-skummemaskin i hver barberforretning. Barberkost til felles bruk er forbudt. Såpekoppen skal vaskes etter hver barbering. Bruk av varmtvannskluter er bare tillatt på betingelse av at det brukes rein klut for hver kunde. Alunstein skal skylles hver gang før og etter bruken.
7. Ved hårklipping skal det mellom halsen og kappen benyttes en halsstrimmel av silkepapir eller vatt som bare brukes en gang. Hvor ikke papirkapper benyttes, må klippekappen omhyggelig renses for hver kunde og etter endt arbeidstid henges til utlufting. Klippekapppen skal skiftes rein minst 2 ganger ukentlig.
8. Hårbørster, kammer, sakser, kniver og klippemaskiner skal holdes i ordentlig stand og reingjøres og desinfiseres for hver kunde. Hårbørster og kammer skal vaskes i grønnsåpe og varmt vann eller i en oppløsning av 25 dråper salmiakkspiritus i 200 gr vann, eller et annet betryggende desinfeksjonsmiddel.
9. Bruk av maskinbørste og pudderkvast er forbudt. Istedenfor pudderkvast kan brukes en klype bomull som bare benyttes en gang.
10. Personer som lider av utøy, skjeggsopp, skurv, skabb eller annet smittsomt utslett i ansiktet eller hodet, har ikke adgang til barberstue. Såfremt slike personer allikevel har vært betjent, må redskapene og annet som har vært benyttet grundig utkokes eller på annen måte betryggende desinfiseres straks etter benyttelsen.
11. Hunder må ikke medtas på barberstuer.

12. Ovenstående bestemmelser som også gjelder damefrisør- 16 febr. forretninger, skal finnes oppslått i hver barberstue og damefrisørforretning.

Kapitel 12.

§ 22. Verkssteder, fabrikker og sunnhetsfarlige bedrifter.

1. Aktes bedrift satt i gang som ved stank eller giftige gassarter kan forurensen luften, eller som det på annen måte kan være frykt for kan bli til skade for arbeiderne eller naboenes sunnhet, skal planen på forhånd forelegges for helserådet og vedkommende være pliktig til så vel ved anlegget som ved driften å rette seg etter de bestemmelser som helserådet gir for å fjerne sanitære misligheter.

Bedrift av dette slags som er i gang, er underlagt helserådets tilsyn, og vedkommende har å rette seg etter de pålegg helserådet til hver tid gir for å hindre sanitære misligheter.

2. Opplag og handel med gjenstander som det er frykt for er smitteførende, eller som i særlig grad er illeluktende, såsom kluter, avfall etter dyr, bein, skinn, huder og liknende må bare tillates på de av helserådet godkjente steder.
3. Verksteder, systuer og liknende arbeidsrom må i eldre bygninger ikke uten helserådets samtykke innrettes i rom hvor sånt etter bygningsloven ikke vil være tillatt ved nybygg.
4. For verksteder og arbeidsrom av alle slag, som ikke går inn under arbeidervernloven og som benyttes av andre enn familiens medlemmer, kan helserådet gi alminnelige regler for reinhold, ventilasjon og utlufting. For øvrig kan helserådet i hvert enkelt tilfelle bestemme hvor mange arbeidere det tillates å oppholde seg i lokalene, om lokalene kan brukes til soverom, til biarbeide m. v. Helserådet kan forlange reglene oppslått på et iøynefallende sted i lokalet.
5. Illeluktende avfall fra pakkhus, fabrikker, garverier og andre næringsbruk skal snarest mulig og seinest innen 48 timer skaffes bort fra byen i tette kasser med lokk. Avfall fra skomakerverksteder og garverier, bark unntatt, må ikke brennes opp i byen.
6. Større ildsteder skal være forsynt med høy skorsteinspipe eller med sånn innretning at røyken ikke kan bli skadelig for naboenes sunnhet. Fyringen må til hver tid foregå på en sånn måte, at det ikke utvikles unødige røyk.

16 febr.

Kapitel 13.

Tilberednings-, oppbevarings- og utsalgssteder for næringsmidler.

§ 23. Hvert sted hvor næringsmidler tilberedes, oppbevares eller utselges er underlagt helserådets tilsyn, og eieren skal være pliktig til uoppholdelig å utføre de pålegg helserådet måtte finne nødvendige for å hindre at matvarer forurenses eller bederves. Porthandel, salg av pølser fra pølsebod og vogner er til enhver tid undergitt helserådets tilsyn og påbud. Se for øvrig tillegget til slutt.

§ 24. For hvert sted hvor matvarer tilberedes, oppbevares eller utselges skal følgende regler gjelde:

1. Jordbunnen under og omkring lokalet for slik bedrift må ikke forurenses, så det kan utvikles stank, fluer eller andre ubehageligheter. Grunnen må være tørr, så det ikke trekkes unødvendig meget smuss inn i lokalene.
2. I de rom som hører til ovennevnte bedrifter skal golv, tak, vegger og disk være av sånn beskaffenhet, at de med letthet kan holdes reine. I rommet skal det være anbrakt innretning for ventilasjon.
3. Arbeidsrommene må ikke stå i direkte forbindelse med beboelsesrom, og det må i arbeidsrommene eller dermed forbundne rom ikke produseres, oppbevares eller forhandles uvedkommende ting, som kan gi anledning til støv eller stank eller hindre rommenes reingjøring.
4. Det skal være innlagt springvann med vask og vannlås. Det skal alltid finnes såpe og reint håndkle.
5. Vegger og tak skal reingjøres minst en gang hvert kvartal, vinduer og dører hver uke og golvet hver dag etter endt arbeid. Tørr feiing er forbudt. Under reingjøringen må ingen matvarer forurenses av støv eller annet. Flueplagen skal mest mulig motarbeides, og utstilte varer mest mulig beskyttes mot fluene.
6. Utstilling av matvarer på fortåg og trapp mot offentlig gate er forbudt.
7. Gårdsplassen skal holdes rein og fri for stank.
8. Ved bedrifter skal det være et privet som er innrettet overensstemmende med bygningslovens forskrifter.
9. Personer som lider av smittsom sykdom, hudsykdom eller væskende sår i ansiktet, må ikke behandle matvarer i her omhandlede bedrifter. Dog kan helserådets ordfører gi dispensasjon herfra.
10. Betjeningen skal iaktta omhyggelig personlig reinslighet, og under sitt arbeid være iført rein drakt som passer for bedriften, og som minst må skiftes rein hver uke. Be-

tjeningen skal iaktta orden og reinslighet under sitt 16 febr. arbeid.

11. Ved kjøp av matvarer er det publikum forbudt å røre andre varer enn dem de selv kjøper. Det er forbudt å spytte på golvet og å sitte på disken.
12. Disse regler kan helserådet forlange slått opp i vedkommende lokaler.

§ 25. Eldre bedrifter av den nevnte slag som ikke tilfredsstiller de forannevnte krav og derved volder sanitære misligheter, kan helserådet forlange forandret innen rimelig frist.

Spesielle bestemmelser.

A. Kjøtt og kjøttvarer.

§ 26. Kjøtt og flesk må ikke føres gjennom gatene eller anbringes under åpen himmel uten å være således tildekt at varene ikke utsettes for støv eller annen urenslighet eller påvirkning av sol, regn eller annet, som kan gjøre det mindre skikket til menneskeføde. Ved transport på vogner må disse være reine og varene ligge på reint, luktfritt underlag. Det er forbudt å sitte på varene under transporten.

§ 27. Pølsemakerier skal ha golv og vegger i 2 meters høyde av stålpusset sement eller dermed jamngodt materiale. Veggene for øvrig og taket skal være av sånt materiale at de er lette å holde reine. De skal være forsynt med golvsluk med vannlås, samt springvann og vask med vannlås. Arbeidsbordene må være tette i sammenføyningene og fri for sprekker så de er lette å holde reine. Platen skal være av marmor, stein eller glass.

§ 28. Kjøttbutikker skal være lyse, luftige og reine. De bør helst være beliggende fra solsiden. Vender vinduene mot sol, må de i sommertiden være forsynt med markiser.

Golv et skal være belagt med fliser eller annet dermed jamngodt materiale, og vegger og tak skal være av materiale som er lett å holde reint. Disken skal ha plate av marmor, glass, stein eller kunststein. Kjøttkrokene skal være galvanisert eller av annet materiale som ikke ruster. Det skal være innlagt elektrisk lys. I butikken eller tilstøtende rom skal det være springvann og vask med vannlås. Det skal til enhver tid finnes såpe og reint håndkle.

§ 29. Publikum forbys å røre oppdelt kjøtt som er utlagt til salgs.

§ 30. Personalet i pølsemakerier og kjøttbutikker skal under sitt arbeid bære rein bluse eller jakke av vaskestoff og reint forkle.

16 febr. § 31. I kjøttbutikker skal golvene hver dag vaskes etter endt arbeid. Vegger og tak skal i sin helhet reingjøres minst hvert fjerdingår, vinduer og dører minst en gang hver uke. Torr feiing er forbudt.

§ 32. Angående kjøttsalg under åpen himmel eller liknende har helserådet til hver tid adgang til å treffe de fornødne bestemmelser.

§ 33. Om forbud mot bruk av konserveringsmidler til kjøtt, kjøttdeig, pølser og andre kjøttvarer henvises til § 43 og de gjeldende forskrifter etter næringsmiddeloven av 19 mai 1933.

B. Brød og bakervarer.

Se tillegget.

§ 34.

1. I bakeri og de rom som står i åpen forbindelse med dette, skal golv, vegger og tak være av sånt materiale og i sånn stand, at de med letthet kan holdes reine. Taket må være tett, så det ikke slipper støv gjennom. Golvet skal være sementert. I nyopprettede bakerier tillates ikke kloakk-kum anbrakt inne i bakeriet. Kloakk-kum som i eldre bakerier er anbrakt inne i selve bakeriet, skal innen et år etter helseforskriftenes ikrafttreden være fjernet såfremt forholdene tillater det.

Det skal være anbrakt springvann og vask med vannlås.

Det skal alltid finnes såpe og reint håndkle.

2. Bakerier og de rom som står i åpen forbindelse med dette, må ikke benyttes som soverom, og det må heller ikke i dem finnes gjenstander som ikke brukes i bakeridriften, og som kan gi anledning til støv og hindre reingjøring av rommet.
3. Bakertrau og bord, surkasser og andre gjenstander som brukes til baking, såsom hyller, fjeler, plater m. m. må være heile og tette i sammenføyningene så de er lette å holde reine.
4. Smør, melk og andre stoffer som benyttes til framstilling av bakverk, må oppbevares i reine tildekte kar. Dersom noen av disse kar er glasert eller fortinnet, må glasur og fortinning være hel. Jernkar må ikke brukes. Rustfritt unntatt.

§ 35.

1. Når det er illegg til bakerovnen, til damp- eller vannkjel fra bakeriet, må det ikke i rommet bringes inn mer kull eller annet brensel enn det trengs for dagen. Kull skal oppbevares i særskilte beholdere. Ved må ikke ligge løst henslengt utover golvet, aske og annet avfall skal hver dag fjernes fra bakeriet.

2. Melsekker må børstes og renses omhyggelig for smuss 16 febr. før de bringes inn i bakeriet, og innholdet tømmes i bakertrauene.
3. De stoffer som benyttes til strykning av bakverk, må tillages bare for dagens behov. Strykevisker må gjøres reine hver dag i kokende vann.
4. Hver dag etter endt arbeid må golvene omhyggelig skrapes. Vinduene må reingjøres minst en gang ukentlig, her til kommer kvitting eller vasking av tak og vegger minst to ganger om året. Under reingjøringen må intet bakverk oppbevares i bakeriet.

§ 36.

1. Personer som lider av smittsomme sykdommer, av hudsykdommer eller væskende sår i ansiktet, på hendene eller armene, må ikke beskjeftiges i bakeriet eller utsalg. Det samme gjelder basilleutskillere av smittsomme sykdommer.
2. Bakerne skal vaske hendene og armene umiddelbart før og etter deigsettingen og etter benyttelse av klosettet.
3. Bakerne skal under sitt arbeid være iført rein kvit lerretsdrakt som ikke må brukes utenfor bakeriet, og som minst en gang ukentlig skal skiftes med en rein.
4. Ombringelse i byen av brødvarer skal foregå i tildekte kasser eller korges.
5. All bruk av tobakk samt spyting på golvet er forbudt.

C. Fisk og fiskevarer.

§ 37.

1. Utsalgsstedene og tillagingsstedene skal meldes til og godkjennes av helserådet før de tas i bruk.
Også utsalgs- og tillagingssteder som alt er i bruk, skal meldes til helserådet.
2. Rommene må ikke benyttes til eller stå i forbindelse med rom til alminnelig husbruk. De skal være lyse og ha lufttilgang. Utsalget bør ha egen inngang fra gate. Bord, disk og annet inventar som fisken legges på, skal være forsynt med marmor, sementstein, glass eller et annet vanntett materiale som helserådet godkjenner. Disken må bare ha åpne rom, ingen skuffer. I rommet skal være innlagt vannspring og vask.
3. Golvet skal være utført av stålskurt sement, fliser eller annet jamngodt materiale. Det skal ha fall og avløp til et med vannlås forsynt golvsluk. Trevegger skal stå på minst 10 cm høy murfot.
4. Alt avfall skal oppsamles i lukkede beholdere av jern eller av et annet materiale som helserådet godkjenner.

- 16 febr. Beholderne skal være forsynt med tettsluttende lokk og tømmes så ofte at det ikke oppstår stank; de skal reingjøres (reinspyles) omhyggelig minst en gang daglig.
5. Salg av fersk fisk på torg, åpen gate eller i portrom er ikke tillatt uten helserådets samtykke.
 6. Rommene og alt inventar skal til hver tid være i ordentlig stand og vedkommende er pliktig til å etterkomme pålegg som helserådet i hvert enkelt tilfelle finner nødvendig å gi for å rette på mangler.
 7. Fisk eller fiskeprodukter må hverken på disker, hyller eller utstillingsmontre legges på skitne fat, bretter eller i gamle kasser eller utsettes for sol. Underlag av papir eller liknende er forbudt.
 8. I utsalgs-, tilberednings- eller oppbevaringsrom må ikke settes petroleum, bensin eller andre varer og gjenstander som kan forurense fisken eller gi den smak eller lukt. Alt slags avfall skal fjernes således som foreskrevet i punkt 4.
 9. All gammel fisk som ikke egner seg til menneskeføde, skal straks bringes bort i samhøve med helserådets forskrifter.
 10. Helserådet kan påby at det i hver forretning skal være godkjent iskasse eller avkjølingsrom.
 11. Alle fiskeforretninger skal jevnlig inspiseres av helserådet.
 12. Lokalene skal reinvaskes omhyggelig minst en gang hver dag, og kasser, tønner og andre kjørelser som brukes til fiskehandelen samt vekter og andre redskaper skal reingjøres hver dag snarest etter bruken og ellers så ofte som helserådet finner det nødvendig. Tørr-feiing er forbudt. Tak og den del av veggen som ikke daglig vaskes, reingjøres så ofte som helserådet bestemmer. Fins det fiskekummer, skal de være av marmor, sement, stein, glass eller annet materiale som helserådet godkjenner og være forarbeidet slik at de lett lar seg tømme og reingjøre.
All bruk av tobakk og spyting på golvet er forbudt.
I hvert rom skal være oppslått plakat herom.
Det skal være lett adgang til vaskevann, såpe og reine håndklær til betjeningen.
Betjeningen skal iaktta omhyggelig reinslighet med sin person og sine klær. Oppbevares betjeningens tøy i lokalet, skal det opphenges i et skap med dør.
 13. Hvis disse forskrifter eller pålegg som helserådet gir i henhold til dem ikke etterkommes, kan helserådet, etter forjeves å ha gitt varsel, forby stedet brukt til manglene er rettet.
 14. Disse forskrifter omfatter også bedrifter som allerede er i gang. For slike bedrifter gjelder dog bestemmelsen i

punkt 2 om vannspring og vask og bestemmelsene i punkt 16 febr. 3 bare i den utstrekning helserådet i hvert enkelt tilfelle finner det nødvendig.

D. Sild og garn.

§ 38.

1. Anlegg av sildeplaner, binger, kummer, saltplasser og lagerplasser på offentlig eller privat grunn eller brygge, sjøhus unntatt, skal meldes for og godkjennes av helse- rådet. Plassen må ha rein, tørr, fast grunn som er fri for tilsig.
2. Tømming av sild til menneskeføde på marken er forbudt.
3. Dersom brygge tillates tatt i bruk for lossing eller opp- legging av løs sild eller fisk, skal bryggen først være til- strekkelig reingjort ved spyling og skrubbing. Hvis helse- rådet ikke godkjenner bryggen som oppleggingsplass for løs sild, må bingene anvendes.
4. Sildebinger og kummer skal i tilfelle de er av tre, for- arbeides av solid pløyet materiale. Golv og sider må være tette så «gorm» og annet avfall ikke siger ned i grunnen og forurenser denne.
5. Det er forbudt å salte og lagre sild i kjeller eller beboelses- rom eller rom med felles tak med samme.

§ 39.

1. Silde- og saltplasser må reingjøres minst en gang ukentlig eller så ofte og på den måte helserådet bestemmer.
2. Fiskefartøyer på byens hamn skal hver dag etter endt lossing av fangsten spyle lasterommet reint av omsyn til produktets holdbarhet og sanitære forhold ombord.
3. Henlegging av avfall på og omkring sildeplan er forbudt. Avfallet skal etterhvert bringes over i tette kasser eller tømmes for videre bort-transportering utenfor bygrensen.
4. Oppbevaring av bedervet fisk og fiskeavfall av hvilken som helst slag innen bygrensen er forbudt, unntatt på den i § 6, 3 anviste måte.
5. I tilfelle avfall skal anvendes som gjødsel innenfor by- grensen, må det gås fram som i § 6, 3 bestemt.

E. Melk og fløte.

§ 40. All melk og fløte som selges i Sandnes er underlagt helserådets kontroll. Helserådet er berettiget til overalt innen byens brenser å utta prøver av melk og fløte. Det kan i for- nødent fall forby at melk eller fløte blir solgt eller utbrakt i byen før undersøkelse er foretatt. Undersøkelsen skal foregå så hurtig etter prøveuttakingen at varen ikke blir bedervet. Helserådet kan når som helst inspisere meierier, melkeutsalg og fjøs innenfor bygrensen.

16 febr. Helserådet kan med vedkommendes samtykke inispisere de gårder og steder som produserer melk til forhandling i Sandnes.

For utenbys melkeleverandører til byen gjelder at melketilførselen fra bestemt sted, meieri eller annet produksjonssted kan forbys av helserådet, såfremt dette f. eks. gjennom laboratorieundersøkelser mener å ha begrunnet mistanke om at de sanitære forhold på vedkommende sted er mangelfulle, og leverandørene ikke samtykker i å la forholdet undersøkes av kontrollfunksjonær utsendt av helserådet, eller ikke vil rette seg etter de gitte påbud.

§ 41. Enhver som i Sandnes selger eller formidler salg av melk eller fløte, enten vedkommende har fast utsalgssted eller ikke, skal være forpliktet til på helserådets forlangende:

1. Å meddele helserådet fra hvilke fjøs vedkommende mottar sine varer.
2. Å meddele helserådet en fortegnelse over faste kunder.
3. Uten opphold eller utgifter for kommunen å legge fram for helserådet, på ett av dette oppstillet skjema, erklæring fra lege eller dyrlege eller vitnemål på annen måte, som helserådet måtte godkjenne, om sunnheitsforholdene og melkestellet i vedkommende meieri, innveingsstasjon, fjøs eller gård. Nedlegger helserådet av sanitære grunner forbud mot salg, kan det kreve nytt vitnemål som foran nevnt som betingelse for å tillate salget gjenopptatt.

Meldeplikt til helserådet.

§ 42.

1. Ingen må innføre melk i ervervsøyemed uten forutgående melding til helserådet.
2. Meierier og større etablissementer i Sandnes til forhandling av melk eller tilvirking av melkeprodukter, må ikke innres eller tas i bruk før helserådet har godkjent plass og plan for anlegget.
3. Hvert lokale til forhandling av melk må i forveien være meldt for og godkjent av helserådet.

Flytting av melkeforretning så vel som opprettelse av filial skal likeledes meldes for og godkjennes av helserådet.

4. Hvert tilfelle av ondartet smittsom sykdom (derunder også basilleutskillere) blant leverandørenes husstand og betjening eller blant besetningen skal straks meldes til helserådet.

Melkens behandling på produksjonsstedet.

§ 43. Helserådet kan for enkelte tilfelle gi regler for fjøstell og melkens behandling innenfor bygrensen. Det kan

forby salg av melk eller fløte fra meierier, fjøs eller forretninger i Sandnes: 16 febr.

1. Hvis innehaveren nekter helserådets funksjonærer adgang til å foreta nødvendige undersøkelser, utta prøver og liknende.
2. Som tross påminnelser ikke etterkommer de gitte regler for melkens sunne og reinslige behandling, framstilling, transport og behandling.
3. Når det er opptrådt smittsom sykdom blant dyr eller mennesker (derunder også basilleutskillere). Til smittsom sykdom i denne forbindelse regnes ikke tuberkulose hos mennesker. Forbudet gjelder så lenge det er smittefare til stede.

§ 44. Helserådet kan forby innførsel til Sandnes av melk fra produsent under følgende forhold:

1. Når det opptrer smittsom sykdom blant gårdens folk, eller når det blant disse finnes personer som er smitteførende uten å framby tydelige sykdomstegn (basilleutskillere). Forbudet gjelder så lenge det er smittefare til stede.
2. Når det blant melkepersonalet fins personer som har esken eller væskende sår på hender eller armer eller som kommer i berøring med personer som lider av smittsom sykdom.
3. Når melken stammer fra syke dyr som lider av sykdommer som kan meddele melken sunnhetsskadelige egenskaper som:
 - a. Ondartet smittsom husdyrsykdom eller andre febersykdommer.
 - b. Tuberkulose eller alminnelig avmagring.
 - c. Jurbetendelse, akutt eller kronisk, med fnokker eller slingser i melken.
 - d. Kopper eller andre væskende sår på patter eller jur.
 - e. Tilbakeholdelse av etterbyrden, børbetendelse, stinkende børflod og liknende.
 - f. Sterkere diaré.
 - g. Stinkende fløymatter på patter, jur eller buk.
 - h. Når melken stammer fra dyr som behandles med legemidler som kan gjøre melken skadelig eller usmakelig.
4. Når det fins misligheter ved den til salg frambudte melk, ved spannene eller ved melkestellet for øvrig. Melkespannene skal være ordentlig fortinnet, rustfrie og reine, og dertil forsynt med tettsluttende lokk uten klut.
5. Når melken kommer fra fjøs hvor reinhold, lystilførsel, luftveksel eller vannforsyning ikke er tilfredsstillende, eller hvor kyrne ikke holdes forsvarlig reine. Gårdens og fjøsets vannforsyning må være beskyttet mot forurens-

16 febr.

ning fra privet, gjødselplass, skyllevann fra husholdningen, overvann fra vei eller gjødslet mark.

6. Når personalet under melkingen ikke viser den størst mulige reinslighet med egen person, særlig med vasking av hendene, eventuelt kuas jur, og alle gjenstander og redskaper som melken kommer i berøring med.

7. Når melkens siling, avkjøling og oppbevaring ikke foregår under forhold som utelukker at melken forurenses eller bederves. Siling og avkjøling skal foregå straks etter melkingen i et reint og godt utluftet siderom, til fjøset eller heilt utenfor dette, på et sted hvor melken ikke kan trekke til seg dårlig luft eller på annen måte bli forurenset. Avkjølingsvannet må også være reint.

Hunder og katter må holdes borte fra melkesil og spann. Silen må være i god stand og alltid holdes rein.

Sammenblanding av morgen og aftenmelken er forbudt.

8. Når melkespann eller transportspann ikke er rensset på betryggende måte. Spannene skal snarest mulig etter bruken reingjøres på følgende måte:

- a. Først skylles spann og lokk to ganger i reint kalt vann.
- b. Deretter vaskes spann og lokk med varmt vann, litt kalk (eller soda) og stiv børste.
- c. Atter gjentatte skyllinger i reint kalt vann.
- d. Til slutt skylling i kokhett vann således at spann og lokk tørrer av seg selv. Bruk av klut til reingjøring og tørring av spann innvendig er ikke tillatt.
- e. Deretter bortsettes spann og lokk til tørring av utlufting med bunnen oppad på et reint og tørt, lyst og luftig sted.

9. Når det foregår sanitære misligheter med melkens transport. Kjøretøy eller annet befordringsmiddel som brukes til transport skal holdes forsvarlig reint og må ikke benyttes til transport av gjødsel, avfall og liknende. Det er forbudt å sitte på spannene.

Melkespannene må ikke benyttes til transport av andre varer enn melk. Før forbud nedlegges skal helserådet gjennom vedkommende forhandler eller direkte gjøre produsenten merksam på de påpekte misligheter med henstilling om straks å rette disse, da melkesalget ellers vil bli forbudt.

§ 45. Det er forbudt å selge melk eller fløte som:

1. I farge, lukt eller utseende atskiller seg fra det normale.
2. Stammer fra kyr som har kalvet for mindre enn 6 dager siden. Slik melk kan dog selges som råmelk når den uttrykkelig er betegnet som sãnn.

3. Stammer fra kyr som lider av de i § 44 punkt 3 nevnte 16 febr. sykdommer, eller behandles med legemidler som nevnt i samme paragraf.
4. Er forfalsket, f. eks. med blanding av vann eller is eller tilsatt konserveringsmidler.
5. Inneholder så meget smuss at den etter 2 timers henståen avsetter et tydelig bunnfall.
6. Er syrlig og ikke holder kok eller som avfarges ved reduktaseprøven i løpet av to timer.
7. Er omdannet til rømme, tykkmelk eller kjernemelk med mindre disse melkesorter er framstilt av melk som tilfredsstiller de før nevnte sanitære fordringer.

§ 46. Under betegnelsen nysilt melk kan bare forhandles melk som ikke er berøvet noen av sine naturlige bestanddeler.

Om melk som selges under betegnelsen barnemelk, «kontrollert melk», «kulturmelk» m. m.

§ 47. All melk og fløte som selges i Sandnes under særskilte betegnelser, såsom barnemelk, kontrollert melk, melk eller fløte fra tuberkulinundersøkt besetning og liknende må i enhver henseende svare til betegnelsen. Helserådet kan forlange vitnemål herom og i tilfelle uten opphold kreve framlagt erklæring fra lege eller dyrlege eller på annen av helserådet godkjent måte om sunnhetsforholdene og melkestellet i vedkommende meieri, innveingsstasjon, fjøs eller gård. Finnes forholdene ikke tilfredsstillende, og blir disse tross henstilling fra helserådet ikke snarest rettet, kan dette nekte leverandøren å levere melk og fløte i Sandnes under betegnelsen som ovenfor nevnt.

Også pasteurisert melk eller fløte, forskjellige sorter kulturmelk og liknende må svare til den betegnelse under hvilken den bys fram til salgs.

§ 48. Det er forbudt å selge, utmåle, eller overhelle melk på åpen gate, portrom, trappegang eller gårdsplass.

Meierier og melkeutsalg.

§ 49.

1. For mottakelse av melken skal det utenfor meieriet være en solid rampe, således at melkespannene kan tas fra vognen direkte bort til rampen, hvorved det unngås å sette spannene ned på gårdsplassen.
2. Utsalgssteder skal ha egen inngang fra gaten. Hvor trafikken krever det, kan helserådet påby, at det i utsalgslokalet skal være en dør for inngang og en for utgang. Utsalgssteder for melk og fløte må ikke benyttes til beboelse.

- 16 febr. 3. Lokalet skal ha en høyde av minst 2,5 m under taket, vegger og tak skal ha tette glatte flater, som skal være oljemalt, kvitmalt eller bekledd med stoff som kan vaskes. Golvet skal bestå av et for fuktighet ugjennomtrengelig materiale, disken skal være av marmor, glass eller liknende materiale.
4. Lokalet skal være lyst og luftig, vel vedlikeholdt, lett å holde reint, forsynt med elektrisk lys, springvann, vask med vannlås, såpe og reine håndklær. Det skal være adgang til varmt vann i fornøden mengde fra siderom.
5. I melkeutsalget må det bare drives handel med melk og fløte, samt smør og egg. Utsalg av melk fra alminnelige butikker kan skje på nærmere av helserådet fastsatte betingelser. Helserådet kan påby at eldre meierier og melkeutsalg innres overensstemmende med disse forskrifter, såfremt det av sanitære grunner finner det påkrevd.
6. I og utenfor lokalet hvor melkeutsalg foregår skal det til enhver tid herske orden og reinslighet. Spyting og all bruk av tobakk er forbudt. Flueplagen skal mest mulig motarbeides. Lokalene skal daglig luftes og golvene daglig vaskes etter endt arbeid eller oftere om fornødent. Feiing er i det hele tatt forbudt. Lokalene i sin helhet skal vaskes 1 gang månedlig, vinduer og dører hver 8 dag. Under reingjøring må hverken melk eller melkekarr forurennes.
7. Det til meieri eller melkeutsalg hørende privet skal være innrettet som vannklosett, hvis beliggenhet i hvert enkelt tilfelle skal godkjennes av helserådet.

§ 50.

1. Melk og fløte må bare oppbevares i og selges fra fortinnede og rustfrie melkespann eller heile og glasserte steintøybeholdere eller flasker. Disse må anbringes således at forurensing av melken er utelukket.
2. Alle til melkens forhandling benyttede mål skal være forsynt med hensiktsmessige håndtak, slik at hendene ikke kommer i berøring med melken. Ved mottakelse av melk på meieriet plikter meieriet å føre daglig kontroll med melk og spann fra hver enkel leverandør. Hver leverandørs melk tømmes først over i et særskilt spann, og når den ansvarshavende mottaker på meieriet har forvisset seg om at melk og spann er i orden, tømmes melken i felles beholder.
3. Melken skal holdes mest mulig avkjølt på meieri eller utsalg.

4. Under utmåling av melken må spannet ikke holdes over 16 febr. melkebeholderen, så spillmelk kan løpe ned i denne. Denne bestemmelse gjelder også for fløte.
5. Alle melkebeholdere og redskaper skal reingjøres minst en gang daglig. Reingjøring skal foregå således som i § 43 punkt 8 bestemt. I meierier skal melkespann og rørløpninger for melk damprenses etter hver gangs bruk.
6. Sentrifugalslam skal brennes.

§ 51.

1. Alle personer som behandler melk eller fløte skal iaktta den størst mulige reinslighet med sin person og være iført rein vaskbar overkledning samt kvit hodeblekledning, som byttes minst to ganger i uken og som bare benyttes i melkelokalene. Personalet på meieri eller melkeutsalg skal vaske hender og armer før de går til sitt arbeid samt umiddelbart etter bruk av klosett.
2. Opptrer tegn på smittsom sykdom (diarré, ondt i halsen, feber og liknende) blant personalet, i dettes familie eller husstand for øvrig, skal det straks meldes til helserådet.
3. Personer med sykdom i smittefarlig form, med utbredt hudsykdom, eller personer som er basilleutskillere, må ikke ha befatning med melkestellet.
4. Dersom bestemmelsene i §§ 49, 50, 51 ikke overholdes, kan helserådet etter forgjeves å ha gitt varsel, beslutte at forretningen skal lukkes.

§ 52.

Særlige bestemmelser.

1. Alle spann skal være merket således at det kan ses hvem som er eier av spannet.
2. Etter spesielt pålegg fra helserådet kan det forlanges at melk eller fløte fra bestemt angitt fjøs eller meieri ikke sammenblandes med melk og fløte som forhandles.
3. Hvis helserådet av spesielle sanitære grunner, f. eks. opp-tredende epidemi blant mennesker og dyr, anser det for påkrevd, kan det påby at melk skal pasteuriseres før den selges, uten at den samtidig betegnes som pasteurisert melk, og det skal være forbudt å blande den med rå melk.
4. Melk eller fløte som på grunn av lukt, smak, betydelig smussinnhold, uren behandling eller av annen årsak anses for å være uskikket til menneskeføde, kan etter beslutning av helserådet, eller på dettes vegne helserådets ordfører, slås ut eller på annen måte forhindres solgt som menneskeføde.

§ 53. Ett eksemplar av disse melkeforskrifter skal være oppslått i hvert melkeutsalg og for meieriers vedkommende også i melkens mottakelsesrom.

16 febr.

Kapitel 14.

Tilsyn med bedervede og skadelige næringsmidler.

Se tillegget.

§ 54. Til bruk for mennesker må det ikke fallbys, selges eller på annen måte overdras bedervet eller sunnhetsskadelige nærings- eller nytelsesmidler, og heller ikke bruksgjenstander som kan være skadelige for sunnheten fordi de inneholder giftige bestanddeler.

Det er forbudt å selge nærings- eller nytelsesmidler som er tilsatt noe stoff som av helserådet anses skadelig for sunnheten, eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet. Til slike stoffer blir blant annet henregnet borsyre, borarter, formaldehyd, svovelsyre, salicylsyre og deres forbindelser. Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet forby at det blir solgt nærings- og nytelsesmidler som kommer fra steder hvor det ikke iaktas den tilbørlige renslighet med varenes tilvirking, behandling, oppbevaring eller forsendelse. Helserådet er i øyemed som nevnt i denne § berettiget til å fordre utlevert fra butikk eller lager de fornødne prøver. Helserådet kan midlertidig forby salg og annen overdragelse av nærings- og nytelsesmidler, som er kommet fra eller selges fra steder hvor det blant mennesker eller dyr forekommer tilfelle eller fins noen basilleutskillere av farlig smittsom sykdom, som kan utbres med varene.

Hvor det er nødvendig kan helserådets ordfører skride inn på helserådets vegne, men han må snarest mulig forelegge saken for helserådet. Dette kan beslutte, at varer som fins skadelige skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

Kapitel 15.

Forholdsregler ved epidemisk sykdom.

§ 55.

1. Når det er smittsom sykdom eller mistanke om smittsom sykdom i en husstand, er hver husbond eller husfar pliktig til å melde dette til helserådets ordfører. (Se sunnhetslovens § 14.)
2. Ved sykdomstilfelle som inntreffer blant reisende i hoteller, herberger og liknende skal vedkommende vert i alle tilfelle, hvor det kan være frykt for smitte, melde dette til helserådets ordfører.
3. Angående melding av smittsom sykdom blant melkeleverandørens husstand, meieripersonale eller melkeforhandlere, vises til melkeforskriftene.

4. Om forholdsregler ved smittsom sykdom blant personalet 16 febr.
som tjenestegjør ved tilberedning, oppbevaring eller salg
av næringsmidler, se § 24, 9.
5. Når fartøy kommer inn på hamnen med syk mann om-
bord, plikter fartøyets fører i alle tilfelle, hvor det kan
være frykt for smittsom sykdom, og hvor ikke lovgivnin-
gen om karantenevesenet kommer i anvendelse, å gi mel-
ding herom til hamnefogden, som uoppholdelig har å
å melde tilfellet til helserådets ordfører. Før sykdommens
art er brakt på det reine, må den syke ikke uten helse-
rådets samtykke forlate fartøyet. Gang og køyklær som
har vært benyttet av noen person med smittsom sykdom,
må ikke bringes i land, f. eks. til vasking uten helserådets
samtykke.

§ 56. Hvert alvorlig sykdomstilfelle som er frambrakt ved
eller gir mistanke om å være frambrakt ved nytelse av beder-
vede eller forfalskede næringsmidler, eller ved bruk av gjen-
stander som inneholder giftige eller farlige bestanddeler, skal
av den tilkalte lege uten opphold meldes til helserådets ord-
fører med opplysninger om den antatte årsak. Det samme
gjelder om sanitære misligheter, som menes å stå i forbindelse
med eller gi anledning til sykdom.

§ 57. Når en tuberkuløs hvis sykdom er forbundet med
smittefarlig avsondring forandrer bopel, skal melding herom
gis til helserådets ordfører. Meldeplikten påhviler så vel den
syke selv, som den husvert hvorfra og den husvert hvortil ved-
kommende flytter. For tjenestefolk påhviler meldeplikten ved-
kommende husvert.

§ 58.

1. Når helserådet har slått opp en plakat om smittsom syk-
dom, må plakaten ikke tas bort før helserådet har gitt til-
latelse til det.
2. Så snart meldingen om de inntrufne sykdomstilfelle og de
i anledning av samme trufne forføyninger, er innløpet til
helserrådets ordfører, har denne å treffe de videre forføy-
ninger, som etter tilfellets beskaffenhet er nødvendige.

§ 59. Opptrer smittsom sykdom i en husstand som driver
handel med fødemidler, og utsalget er i samme hus som den
syke, kan helserådet forby handelsvirksomhet inntil den syke
er fjernet eller på betryggende måte isolert i hjemmet og rom-
mene desinfisert (jfr. melkeforskriftene).

§ 60. Like overfor skoler skal særlige forsiktighetsregler
iaktas ved følgende sykdommer:

- A. Kolera, barnekopper, flekktysfus, nervefeber, febris un-
dulans, Morb.Werlhofi, blodgang, difteri, skarlagensfeber,

16 febr. poliomyelitt, epidemisk cerebros spinalmeningit og encephalitis letargica.

B. Meslinger, vannkopper, røde hunder, kikhoste, smittsom øyenbetendelse, skurv, skabb og herpes tonsurans.

1. Barn som lider av noen av de nevnte sykdommer tilstedes ikke adgang til skolen.
2. Opptrer noen av de under A nevnte sykdommer i en familie, nektes også friske barn i denne adgang til skolen. Skoleforbudet kan av helserådet utstrekkes til samtlige i huset værende skolepliktige barn.
3. Barn som har lidt av de ovenfor nevnte sykdommer, må ikke søke skole før lege har gitt tillatelse. Barn med skarlagensfeber, meslinger, kikhoste må ikke søke skole så lenge avskalling og tydelig hosteanfall ennå ikke er opphørt. Friske barn av en familie som er smittet med meslinger, må ikke søke skole før minst 14 dager etter sykdommens utbrudd, med mindre de før har hatt meslinger. Barn som har vært forbudt å søke skole på grunn av smittsom sykdom i hjemmet som nevnt under A må ikke tilstedes adgang til skolen, før den syke er innlagt på sykehus eller på annen betryggende måte isolert og desinfeksjon av hjem og klær er foretatt.
4. Foranstående bestemmelse gjelder også lærere og vaktmestre, i hvis hjem smittsom sykdom er oppstått. Bor lærer eller vaktmester på skolen og den syke ikke kan isoleres på betryggende måte, er helserådet berettiget til å lukke skolen, iallfall så lenge den syke ikke er fjernet og desinfeksjon ikke er foretatt. Det samme gjelder hvis det i skolehuset bor andre familier som det forekommer smittsom sykdom blant.
5. Skolen skal hjemsende hvert barn som antas å lide av smittsom sykdom.
6. Under samme forhold som barn er forbudt adgang til skolen tilstedes de heller ikke adgang til forsamlingslokaler, kinomatografer og liknende.

§ 61. Helserådet kan påby rømning av enkelte eller alle leiligheter i hus hvor farlig epidemisk sykdom har opptrådt, forat vedkommende leilighet eller hus samt bohaver kan bli desinfisert. De dermed forbundne utgifter bæres av kommunen.

§ 62. I boliger hvor det har vært farlig smittsom sykdom eller tuberkulose forbundet med smittefarlig avsondring, skal det foretas desinfeksjon på de av helserådet foreskrevne måter før huset erklæres smittefritt.

Det er forbudt å ta i bruk, selge, bortleie eller bortgi klær eller gjenstander før desinfeksjon er foretatt. Hvor helse-
rådets ordfører finner det påkrevd, kan han påby oppbren-
ning av gjenstander som ikke lar seg desinfisere, samt verdi-
løse gjenstander som f. eks. sengehalm.

§ 63. Såfremt det kan unngås, må smittsom syk ikke
transporteres i kjøretøy som tjener til alment bruk. Har dette
funnet sted, skal kjøretøyet desinfiseres, således som helse-
rådets ordfører bestemmer.

Kapitel 16.

Dødsfall. Begravelse.

§ 64. Om hvert dødsfall som inntreffer innen byen eller
på byens hamn skal det før begravelsen kan finne sted, på
fastsatt skjema skaffes erklæring fra lege som har synet liket.

§ 65. Lik må ikke henligge så lenge at det ved stank eller
forråtnelse voldes ulempe. Helserådets ordfører kan beordre
lik brakt til kapellet, når det fins utilrådelig å la det ligge i
hjemmet på grunn av dødsårsaken, lokalets beskaffenhet eller
andre sanitære hensyn.

Kapitel 17.

Alminnelige bestemmelser.

§ 66.

1. Hus- og grunneier er ansvarlig for at alle de plikter som
disse helseforskrifter pålegger dem oppfylles. Forsøm-
melser fra leieboernes eller underordnedes side fritar dem
ikke fra ansvar i så henseende.
2. Er hus eller grunneier ikke bosatt i byen, må han for
helserådet oppgi en her bosittende person, som på hans
vegne skal sørge for å oppfylle disse plikter.

Også eiere som er bosatt her i byen kan på samme måte
og med samme virkning oppgi en stedfortreder, dersom
de selv vanskelig kan påse at deres plikter oppfylles.

§ 67.

1. Unnlater noen innen den frist som settes av helserådet
eller ordføreren på dettes vegne, å utføre noe som på-
hviler ham etter disse forskrifter eller etter helserådets
lovlige beslutninger, kan helserådet la utføre både dette
og hva som ellers er nødvendig for å hindre at forsøm-
melse volder skade i sanitær henseende.
2. Den skyldige må selv utrede omkostningene ved dette og
ved forføyninger som treffes for å hindre forberedte
eller stanse ennå ikke fullførte handlinger, som strider

16 febr. mot disse forskrifter eller helserådets lovlige beslutninger, eller for å rydde bort ulemper som er frambrakt ved brudd på dem.

§ 68. Helserådet kan i særegne tilfelle tilstå avvikelser fra disse forskrifter.

§ 69. Overtredelse av disse forskrifter eller av de i medhold av samme trufne bestemmelser straffes etter den alminnelige borgerlige straffelov.

§ 70. Ovenstående helseforskrifter trer i kraft 3 — tre — måneder etterat de er stadfestet.

Tillegg:

Følgende helseforskrifter og forskrifter om næringsmidler m. v. er utferdiget for hele landet:

1. Lov om tilsyn med næringsmidler m. v. av 19 mai 1933 (rundskrivelse av 27 juni 1935) med instruks og forskrifter utferdiget ved kongelig resolusjon av 3 mai, 14 juni og 1 august 1935, 27 mars, 7 mai og 19 juni 1936. Forskrifter for omførselhandel med kjøtt m. v. av 23 desember 1937, jfr. rundskrivelse av 3 februar 1940. Midlertidige forskrifter av 28 februar 1938 om konserveringsmidler og kongelig resolusjon av 23 september 1938 om hermetiske matvarer, kongelig resolusjon av 5 mai 1939, jfr. rundskrivelse av 13 mai og 12 juni s. å. om iskrem.
2. Kongelig resolusjon av 2 februar 1934, 29 oktober 1936 og 4 mars 1938, jfr. rundskrivelse av 30 juni og 15 november 1939 om oppvask av kopper og annet spisestell i herberger, losjihus, pensjonater, hoteller, bevertningssteder og forsamlingssteder hvor det foregår servering, anstalter som tar mot syke, kiosker og buer som serverer med utlån av glass m. v. —, trykt som plakat som skal henges eller slås opp i hvert kjøkken eller oppvaskrom i alle slike lokaler.
3. Lov av 25 juni 1935 nr. 12 om hoteller, andre herberger og bevertningssteder kap. 3, jfr. forskrifter gitt ved kongelig resolusjon av 10 juli 1936.
4. Kongelig resolusjon av 22 januar 1932, jfr. kongelig resolusjon av 24 april 1936 om private sykehus, jfr. rundskrivelse av 20 mai 1932 og 30 juni og 31 oktober 1936.
Slik anstalt må i god tid før tomt og bygning anskaffes og arbeidet påbegynnes meldes til medisinaldirektøren. Det samme gjelder innredning av en slik anstalt i bygning som alt er oppført eller flytting, utvidelse og større forandring. Om kommunale og fylkeskommunale sykehus se rundskrivelse av 30 juni 1936.

5. Om reinhold m. v. i forskjellige forsamlingshus se kongelig resolusjon av 25 april 1913, i skoler se kongelig resolusjon av 20 november 1931, jfr. resolusjon av 16 september 1932, i kirker se kongelig resolusjon av 21 september 1934 — alle trykt av departementet som plakat som skal være slått opp i vedkommende lokaler.
6. Om ventilasjon og reinhold i garasjer og reparasjonsverksteder for motorvogner, og om at det i disse lokaler skal være hengt opp advarselsplakat, trykt av departementet, mot faren ved ekshaustgass, se kongelig resolusjon av 17 april 1931.
7. Kongelig resolusjon av 8 februar 1935, jfr. rundskrivelse av 20 mai 1935 og 5 oktober 1939 om bruk av bensin tilsatt blyholdige forbindelser.
8. Kongelig resolusjon av 26 april 1935 om gjennomføring av Brusselavtalen om behandling av kjønnssyke sjømenn.
9. Om utgassing se kongelig resolusjon av 1 mai 1931, forskrifter av 2 januar 1932 (vedkommende skip, drivhus m. v.) med tillegg av 4 juli 1933, kongelig resolusjon av 11 januar 1935, forskrifter av 25 juni 1935. Sosialdepartementets skrivelse av 23 september 1936 om etylenoksyd (T-gass). Om utgassing av bygninger, se rundskrivelse av 15 februar 1938.
10. Om basilleutskillere av tyfus og para-tyfusbasiller, se kongelig resolusjon av 20 oktober 1933, jfr. rundskrivelse av 30 november s. å. Protokoll over tilfelle av tyfoidfeber og paratyfus, se kongelig resolusjon av 17 april 1936.
11. Kongelig resolusjon av 13 november 1936 om utrydding av veggedyr og annet utøy, jfr. rundskrivelse av 8 januar 1937.

Kongelig resolusjon.

16 febr.

1. Den formular for hyrekontrakt som i medhold av sjømannslovens § 11 ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 1 juni 1923 endres til å lyde som nedenfor anført.

2. Denne resolusjon trer i kraft 1 april 1940.

Etter endringen lyder formularen så:

Hyrekontrakt.

Undertegnede
 som fører av (navn og hjemsted)
 reg. tonn brutto beregn. i.h.k.
 og undertegnede (den forhyrtes fulle navn)
 født i (sted og datum)

16 febr. som nå hører hjemme (bor) i.....
 har inngått følgende kontrakt:

1. Den forhyrte skal gjøre tjeneste som
 ombord i ovennevnte skip med de plikter og rettigheter
 som er bestemt i norsk lovgivning.
2. Forhyringen skal gjelde for reiser i (mellom) 1).....

 a) inntil videre, med en gjensidig oppsigelsesfrist 2) av....

 b) inntil videre, men med avmønstring bare i.....
 og etter en gjensidig oppsigelsesfrist 2) og 3) av.....
 c) inntil den (datum)
 d) for en reise («run») mellom de steder som er nevnt
 ovenfor og inntil..... dager etter ankomsten.
3. Tjenesten skal tiltres i (sted, datum og klokkeslett).....
 Reise til skipet fra forhyringsstedet skal tiltres den.....
4. Hyra er 4):
 a) pr. måned regnet fra og med.....
 b) for hele reisen som forutsettes å ville ta en
 tid av
 Avtalt trekk som utbetales første gang den.....

Forskudd

5. Overtidsbetalingen er pr. time 5)
6. Tvist om den rette forståelse av denne kontrakt eller om
 tjenesteforholdet for øvrig skal ikke innbringes for uten-
 landsk myndighet.

Videre er avtalt følgende spesielle vilkår 6):

(sted og datum)

Det bekreftes at ovenstående kontrakt er lest opp og ved-
 tatt i mitt nærvær, etter at jeg hadde spurt sjemannen om
 det ved den foreløpige hyreavtale er gitt ham noe tilsagn eller
 løfte som ikke har fått uttrykk i kontrakten.

Mønstringskontoret i).....

Det norske konsulat i).....

Anmerkninger:

- 1) Farvann eller anløpssteder skal oppgis dersom det kan
 gjøres for hele forhyringstiden. De av punktene a—d som
 ikke skal gjelde må strykes.
- 2) Om de øvrige vilkår for oppsigelse og det varsel som skal
 gis vises til sjemannslovens §§ 12—15 og §§ 32—41.

- 3) Gjelder forhyringen inntil videre og det er avtalt et bestemt avmønstringssted, er det ikke påbudt at det også skal avtales en bestemt oppsigelsesfrist. Sjømannsloven har bestemmelser om oppsigelsesfrist når den ikke er avtalt på forhånd. Se lovens §§ 13 og 15, jfr. §§ 35—40.
- 4) Stryk det som ikke passer.
- 5) Overtidsbetalingen behøver bare angis når det gjelder fartøy som ikke går inn under lov om arbeidstiden på skip av 10 mars 1939, eller når betalingen er høyere enn fastsatt i denne lov.
- 6) Er ingen spesielle vilkår avtalt, slås en strek over plassen for disse vilkår.

Kongelig resolusjon.

16 febr.

I. I medhold av lov om laks- og sjørrettfiskeriene m. v. av 27 februar 1930 § 39 fastsettes disse bestemmelser for bruk av bunngarn med eller uten ruse i sjøen i den del av Buskerud fiskeridistrikt som ligger i Vestfold fylke:

- a) Den årlige fredingstid for fangst av laks skal være fra og med 26 august til og med 14 april og for fangst av sjøaure fra og med 26 september til og med 14 april;
- b) Den ukentlige fredingstid for fangst av laks og sjøaure skal være
 - 1) nordenfor Svelvikstrømmen fra det offentlige vannstandsmerke fra lørdag kveld kl. 18 til mandag morgen kl. 6;
 - 2) sønnenfor Svelvikstrømmen fra det samme merke fra lørdag kveld kl. 18 til søndag kveld kl. 18.
- c) Maskevidden skal være fri.

II. Brudd på disse regler straffes etter loven.

III. Denne resolusjon trer i kraft 14 april 1940 og gjelder inntil videre. Fra samme tid oppheves høyeste resolusjon av 27 mai 1893 for så vidt gjelder den del av Buskerud fiskeridistrikt som ligger i Vestfold fylke.

Kongeleg resolusjon.

16 febr.

I. I medhold av § 39 i lov om laks- og sjørrettfiskeriene m. v. fra 27 februar 1930 vert fastsett at i tida fra og med 15 september til og med 25 mai er det forbodi til fiske av sjøaure i sjøen i Hardanger fiskeridistrikt, Hordaland fylke, å bruka kastenot (vad) — her og medrekna såkalla slyegarn — og vanlege setjegarn med minder maskevidd enn 5,8 cm mellom knutane når reiskapen er våt.

16 febr. II. Brot på denne resolusjonen vert straffa.

III. Denne resolusjonen tek til å gjelda 14 april 1940 og gjeld til vidare, likevel ikkje lenger enn ut året 1944. Frå same tid vert kongeleg resolusjon frå 15 august 1913 om fangst av sjøaure i Granvinsfjorden og Eidfjorden sett ut or kraft for det som vedkjem årsfredinga.

Utgiver: Byråsjef C. Lampe.